

**NATIONAL ASSEMBLY OF
SEYCHELLES**

Wednesday 26th July, 2023

The Assembly met at 9am

National Anthem

Moment of Reflection

Mr Deputy Speaker in the Chair

MR DEPUTY SPEAKER

Bonzour tou Manm Onorab, tou bann *staff* Lasanble Nasyonal, e tou piblik ki pe swiv travay pou sa Merkrede 26 *juillet*. Byenveni.

E ozordi lo *Order Paper*, nou travay i dominan par prezantasyon 2 Mosyon, tou lede sorti kot Dirizan Zafer Gouvernman dan Lasanble Nasyonal; donk, mon ava envit Onorab Bernard Georges pou prezant son premye Mosyon, silvouple.

HON BERNARD GEORGES

Bonzour Mr Speaker. Bonzour tou bann Manm Onorab, mon bann koleg; bonzour tou bann viziter dan Galeri, ki sorti dan Lekol *PLS* Segonder avek zot ansennyman. E bonzour tou bann dimoun ki pe swiv nou dan lakour.

Efektivman Mr Speaker, i annan 2 Mosyon devan nou Lasanble ozordi, e si ki nou apel *ratification motions* e avek ou permisyon, mon ti a kontan Mr Speaker, zis sinyal ou ki sa 2 Mosyon zot *interrelated*; zot annan - tou lede annefe i al dan menm direksyon, me i zis ki zot 2 lenstriman enternasyonal.

Alor sa ki mon pe propoze fer, se propoz 1 Mosyon, apre propoz en lot. E avek ou permisyon mon a fer en sel ladres ki pou kouver tou lede Mosyon.

Me natirelman, Lasanble pou bezwen vot lo sak Mosyon separeman. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Georges. Nou bann viziter dan Galeri, zot ava ekskiz nou, akoz pozisyon ki zot asize, i fer li difisil pou mwan vwar – *unless* mon ti'n ganny *warning* poudir zot la.

Me solman, toudmenm *welcome* e nou ava ganny sans fer en pti konversyon pli tar dan lazournen. Onorab Georges, mon'n sezi sa ki ou'n dir. Mon pe zis – kekfwa ou kapab gid mwan, eski i annan provizyon *Standing Orders*, ki nou pou bezwen swiv pou nou fer sa? Akoz mon pa rapel si nou'n deza fer sa – sa modalite travay avan.

HON BERNARD GEORGES

Nou'n deza fer Mr Speaker. Mon krwar ki i dan ou direksyon koman dan *Chair* pou ou kapab diriz Lasanble. Napa en landrwa spesifik kot sa i ganny mansyonnen dan nou *Standing Orders*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok. Mon vwar Madanm Clerk in sakouy latet pou dir- Savedir nou ava *go on precedence*; si in annan presedans dan Lasanble, mon konfortab avek sa, poudir mon pa pe fer keksoz ki pa devret fer.

Donk, savedir ou prezant tou lede separe, segonde, separe en sel prezantasyon. E deba i ouver, Manm i kapab tous lo tou lede apre vot nou fer.

Donk, mon ava envit ou pou ou prezante. Manm i segonde avan ou vin lo ou prezantasyon.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. I egzaktaman sa. Mr Speaker, mon premye Mosyon i lir koumsa;

In accordance with Article 64(4) of the Constitution, this Assembly resolves to ratify the Customs Conventions on the A.T.A. Carnet for temporary admission of goods.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab e mon war Onorab William in sinyale segonde?

HON WAVEN WILLIAM

Mersi Mr Speaker. Bonzour tou dimoun ki a lekout. Mon swet labyenveni bann etidyan Lekol Plaisance. Mr Speaker, mon annan gran plezir pou segonn *the motion*. Thank you.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. E mon ava envit Onorab Georges pou prezant son 2enm.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. 2enm Mosyon i lir koumsa;

In accordance with Article 64(4) of the Constitution, this Assembly resolves to ratify the Convention on Temporary Admission. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Onorab William?

HON WAVEN WILLIAM

Mr Speaker, avek gran plezir mon pou segonn sa Mosyon. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. E alor in ariv ler pou mwan demann Onorab

Georges prezan pou prezant Mosyon e petet ou kapab pran en laliny ou 2, pou eksplik nou bann zenn viziter ki mannyer zot kapab war zot dan sa ki nou pe diskite. Mersi.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Efektivman, Mr Speaker, ou'n lir sa ki ti dan mon lespri bomaten. Mr Speaker, nou annan devan nou ozordi, 2 sa ki nou apel *ratification motions* pou vot lo la – ki Lasanble i konsidere e i vot lo la.

E sa 2 Mosyon i ariv a en moman – ekstrememan oporten dan listwar nou Lasanble, ki pe selebre son 30tyenm laniverser e ki ou selebre son 30tyenm laniverser dan 2 zour e i pe selebre li sa semenn; aköz sa 2 Mosyon i en legzanp kot dan nou Konstitisyon – e mon swete ki bann etidyan ki la ozordi i ava swiv sa – kot nou Konstitisyon, i difiz pouvwar ant sa 3 brans Gouvernman.

Enn bann gran prensip la demokrasi, e enn bann gran prensip Konstitisyonnèl, isi Sesel ki Konstitisyon 1993 ki dan son 30tyenm lannen sa lannen i prevwar, se ki pouvwar pa ganny konsantre dan zis en brans Gouvernman, me i ganny difize atraver sa 3 brans dan sa

ki Konstitisyon i apel “*balance of power.*”

Parey tou dimoun konnen, nou annan nou 3 brans Gouvernman, L'Egzekitif, ki nou apel Gouvernman e ki ganny zere par Prezidan avek son Konsey Minis, Lezislatif ki se nou isi Lasanble Nasyonal ek Zidisyer ki Lakour ki *next door.*

Sa 3 brans Gouvernman, dan nou program Konstitisyonnèl, dan nou laspirasyon Konstitisyonnèl, sakenn i balans kanmarad. Setadir ki si enn i fer en fot, sa 2 lezot i kapab koriz sa fot.

E donk, toultan i annan sa ki nou apel en *check and balance* lo sa 3 brans Gouvernman, pou ki enn pa kapab vin pli for e domin sa 2 lezot.

E enn bann fason ki sa in ganny prevwar dan nou Konstitisyon – i annan plizyer fason. Mon a donn en lot legzanp; par egzanp ler Prezidan i anvi apwent en Minis, oubyen en Anbasader, i pa kapab zis fer li. I swazir son Minis, i swazir son Anbasader, me se nou isi dan Lasanble Nasyonal ki bezwen aprouv sa nominasyon. Komisyoner Lapolis parey.

Alor, sa se en fason pou tir konsantrasyon pouvwar dan en sel brans e met li dan en lot

brans. En lot fason, se sa ki nou pe fer la ozordi bomaten, se ki si Gouvernman, i antre dan en trete enternasyonal.

, ki swa en Konvansyon ki swa en trete, ki swa en protokol, ki swa en *agreement*, okenn lenstriman enternasyonal ki Gouvernman i anvi antre ladan, i kapab fer li, me sa *agreement* pa vin anfors; pa *bind* lo pei, ziska ler ki nou isi dan Lasanble Nasyonal nou donn laprouvasyon.

E nou kapab donner. Nou kapab donn li avek serten rezervasyon, oubyen nou kapab refize donner. Akoz Mr Speaker? Akoz se nou Lasanble Nasyonal ki isi ki ganny mandate par Lepep Seselwa ki nou reprezante dan nou distrik, oubyen lo en baz nasyonal si nou en Manm proporsyonnel - se nou ki ganny mandate pou defann lentere Lepep Seselwa.

E pou fer sir ki malgre L'Egzekitiv i annan posibilite pou zot fer serten keksoz, ki se nou toultan ki annan en *droit de regard* lo sa ki zot fer, e ki aprouv sa ki zot fer, pou fer sir ou keksoz i reste dan en bon laliny.

Donk, ozordi e Konstitisyon anba Lartik 64 parey Mosyon i prevwar, Konstityan i donn sa pouvwar Lasanble Nasyonal pou ratifye

okenn desizyon ki Egzekitiv i pran, lo en lobligasyon enternasyonal.

E sa i *sacrosanct* e si nou pa donn sa permisyon sa trete, oubyen sa konvansyon, oubyen sa protokol pa kapab vin an fors. I annan en 2em fason pou fer li, parey sa Lartik i prevwar, e sa se par pas en Lalwa E ankor en fwa se nou ki pas Lalwa, alor se Lasanble Nasyonal ki pou aprouv sa mezir ki Gouvernman i fer.

E se sa enn parey mon'n eksplike, en lot sa legzanp kot pouvwar dan pei, sa 3 brans Gouvernman ki i balans kanmarad.

Alor Mr Speaker, avek sa pti lesplikasyon, mon repete ki sa ki pe arive la, i ariv a en moman tre enteresan dan nou listwar, kot nou pe selebre - non selman 30 laniverser nou Konstitisyon - me nou pe osi selebre 30tyenm laniverser nou Lasanble Nasyonal avek tou son pouvwar ki i annan.

Alor Mr Speaker, mon vin prezan lo sa ratifikasyon li menm. Sa 2 Mosyon i koz lo ratifikasyon e avek ou permisyon e pou benefis sirtou bann viziter dan Galeri, ou ava permet mwan fer en lot pti lesplikasyon.

Pou ki en Trete enternasyonal i vin o pouvwar – i ganny lafors Lalwa, i vin *binding* lo Gouvernman, i bezwen ganny sinyen. E sa ki arive se ki sinyatir i ganny fer par l’Egzekitiv, swa par Prezidan, swa par Vis Prezidan, swa par en Minis, oubyen en lot dimoun ki annan pouvwar pou li *bind* Sesel.

Donk, premye pa, se ki i annan en negosyasyon ki ganny fer e l’Egzekitiv i sinyen. E parey mon dir, sa sinyatir pou li i bezwen ganny ratifye par Lasanble Nasyonal, e se pour sa rezon ki nou apel sa bann Mosyon en *ratification motion*.

E lafason pou fer sa ratifikasyon, se pou anmenn en Mosyon devan Lasanble, e pou demann Lasanble ratifye; setadir aksepte sa ki Gouvernman in fer lo lapar Sesel.

Premye pa alor, se ki l’Egzekitiv i sinyen, 2em pa se ki Lasanble i ratifye. E dan serten ka - *in fact* dan tou ka – dan tou bann *agreement* miltilateral, i annan en *clause* dan sakenn sa bann *agreement*, ki dir ki sa *agreement* pou vin an fors apre ki en serten kantite notifikasyon ratifikasyon i ariv kot Sekretarya sa *agreement*.

Kekfwa i ava dir ler 50 in ratifye sa *agreement*, i ava vin

anfors. E donk, en fwa ki ou’n sinyen, e en fwa ki in ganny ratifye par Lasanble Nasyonal Sesel par egzanp, sa lenstriman ratifikasyon i ganny anvoy kot Sekretarya sa *agreement*.

E en fwa ki sa nonm in arive, sa *agreement* i vin *binding* lo tou bann dimoun ki’n sinyen, e ki’n ratifye.

E i posib ki akoz i annan plis pei toultan ki son kantite ratifikasyon i ganny demande, i posib ki dan serten ka, e sa 2 ka i annan kestyon – i posib ki ler en pei i vini pou aksepte sa lobligasyon sa *agreement*, sa *agreement* in fini vin anfors. Akoz lezot pei in sinyen, in ratifye e sa kantite ratifikasyon in fini arive.

Alor ki arive ler en pei anvi zwenn, i anvi pran par dan sa *agreement* ki’n fini vin anfors? I pa kapab ratifye li akoz ratifikasyon in fini. I annan sifizaman pei ki’n ratifye, alor sa konvansyon in fini vin anfors.

Dan sa ka, i annan en prosedir ki apel en prosedir “aksesyon” – “*accede to*” – setadir ki ou ratifye ler sa *agreement* pa ankor vin anfors, ou *accede to* li, ler in fini vin anfors, e ou, ou anvi *join*.

E sa ki nou pe fer la bomaten se en aksesyon. Akoz malgre ki sa 2 konvansyon ki

nou pe regarde ozordi in anfors pou plizyer lannen, 1962 dan en ka – 1990 dan en lot ka, Sesel zanmen in ratifye sa 2 *agreement*.

E ozordi sa 2 *agreement* in fini vin anfors e nou, nou pe ganny demande pou nou *accede to* sa *agreement*. Savedir ki nou, nou pe ganny demande par l'Egzekitiv ki'n demann nou, e dan son let ki Prezidan in ekri Speaker Lasanble, in demann ki nou *accede* a sa 2 konvansyon akoz zot in fini vin anfors.

Donk, malgre ki mon Mosyon i demann ratifikasyon, annefe sa ki nou pe demande ozordi, se en aksesyon. E mon poz la pou le moman, pou mwan eksplor en lot *avenue* e sa se – e nou'n war sa deza dan en aksesyon ki ti fer dan 6em Lasanble.

E sa sete ler nou ganny demande *to accede to* en *New York Convention of 1964 on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards*; sa ki nou apel the *New York Convention*.

I ti'n deza vin anfors, e nou Lasanble in vote pou *accede to the Convention*. Malerezman, nou Konstitisyon, i pa donn Lasanble – i pa donn Lasanble pouvwar aksesyon. I donn Lasanble selman pouvwar

ratifikasyon. E se pour sa rezon ki Mosyon i demann "*ratify*" malgre sa ki nou pe fer ozordi, se "*accede to*."

Alor sa ki nou ti fer, dan ka *New York Convention* se ki *Leader of Government Business* sa lepok, sa ki ti asiz dan mon sez, ti apre ki in konsilte lo nou kote, i ti anmenn en *motion for accession*. Olye donk dir "*to ratify the Convention*", i ti dir, "*to accede to*."

E donk, sa set en lot fason pou prosede. Mwan mon'n swazir - avek bokou refleksyon – pou demann *ratify* akoz se sa ki nou Konstitisyon i permet nou fer. Me annefe, nou pa pe "*ratify*", nou pe "*accede to*."

Mon pa oule pran en pozisyon personnel lo sa, sa ki mwan mon ti a prefere, se ki sa Mosyon i demann Lasanble ozordi "*accede to*" e non pa "*ratify*."

Me souzantandi dan ratifikasyon dan sa konteks, se ki en ratifikasyon i vin en aksesyon. Me mon parfetman ouver e mon ti a kontan gidans *International Affairs Committee* - mon parfetman ouver akoz mon lentansyon se pa anpes sa ratifikasyon arive, se ed li arive.

Mon parfetman ouver ozordi apre ki mon avan'n ekout bann deba, pou mwan modifeye sa 2 Mosyon e pou tir "*to ratify*"

e pou met “*to accede to.*” Akoz, se sa, sa bi ki nou anvi.

Donk, nou annan lo en kote en Konstitisyon ki demann nou ratifye, me lo lot kote, sa ki nou pe fer se “*accede to.*” Rezilta set egzakteman parey. Me Mosyon Lasanble i *binding* e dan sa ka i pou *binding* lo Gouvernman, akoz set en Mosyon Konstitisyonnel, nou bezwen annan nou parol egzakt.

E parey mon dir, mon pa anvi ki sa i vin en desizyon lo mon par, i ava vin en desizyon kolektif Lasanble Nasyonal, apre ki bann Manm sirtou bann Manm *International Affairs Committee*, i avan’n koz lo la.

Finalman Mr Speaker, avan ki mon al lo konteni sa 2 Mosyon, mon ti ava kontan *move* en *simple amendment* avek ou permisyon, lo Mosyon No.1 – annefe i annan en *typing error* la, se pa *the Customs “Conventions” on the A.T.A. Carnet* se *the Customs Convention in the singular.*

Alor avek ou permisyon, mon pe *move for a simple amendment* pou tir sa mo ‘s’ a lafen *Convention* dan sa premye Mosyon. E si ou permet sa, mon ava *proceed...*

MR DEPUTY SPEAKER

Ou a *proceed*, we.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, sa 2 konvansyon ou plito sa *Customs Convention* e sa *Convention on Temporary Admission*, i al dan menm laliny. E tou lede set en travay konzwent ant *WTO* ki a sa lepok ti apel *GATT* e *UNESCO*. E son bi sa 2 *agreement* – sa 2 konvansyon, i senp.

I pou permet ki serten keksoz – serten lobze, i kapab antre dan pei lo en baz tanporer, san ki i bezwen pey *customs duty*, san ki i bezwen ganny enporte; akoz i pe antre tanporerman pou li resorti apre.

Alor i annan en prosesis i ganny met an plas, premyerman par *the Convention of Temporary Admission* ki sa 2enm Mosyon ozordi e dezyenmman, par bann regilasyon ki’n ganny fer anba li, *including the Customs Convention on the A.T.A. Carnet for temporary admission of goods.*

A.T.A. i ganny defini koman admisyon tanporer – *temporary admission*. Se pour sa rezon ki i apel *A.T.A.* – admisyon tanporer – *temporary admission. A.T.A. Carnet for temporary admission of goods.*

Alor sa ki sirtou *UNESCO* ki ti *the driving force* deryer sa 2

konvansyon, sa ki *UNESCO* i ti anvi e ki i pe demande atraver sa 2 konvansyon, se ki ler par egzanz en *film unit* sorti Lerop i vin fer en *film* Sesel, zot anmenn zot *camera*, zot anmenn zot *sound equipment*, zot anmenn tou zot keksoz ki zot bezwen, me zot pou re-ale avek apre.

Alor i pa devret pas atraver Ladwann, konmsi sa bann keksoz pe devret ganny enporte e ki pou reste isi Sesel. Oubyen dan ka en asiolog par egzanz ki pe al fer en lafouy lo en vye batiman Izrael, oubyen dan en pei ansyen, i kapab anmenn son bann lekipman avek li aköz tanporeraman i pe vin fer en travay apre i pou resorti avek.

Oubyen en syantis pe vin fer en travay isi Sesel – en syantis pe vin fer en travay *DNA*, oubyen pe vin fer en travay avek *Seychelles Bureau of Standards (DBS)*, e i bezwen anmenn en serten kalite lekipman ki nou napa isi, me pou zis en moman tanporer apre pou li sorti; ankor en fwa sa i ganny permet.

E tan ki i annan en long lalis – en long lalis bann keksoz anba sa *schedule to the A.T.A. Carnet* ki ganny permet pou rantre tanporeraman epi pou resorti.

Dan serten pei - pa isi – menm bann zannimo i kapab tanporeraman antre dan en lot pei. Aköz par egzanz bann pei Lerop, i posib ki bann bef i ler zot al dan zot patiraz, zot kapab traver lafrontyer tanporeraman, pou zot al manz zerb dan en lot pei, apre pou retournen. Ankor enn fwa sa i tanporer.

I pa afekte nou aköz nou, nou ton parey nou konnen i mars en pe partou ek nou torti parey. Me nou pa bezwen donk annan sa. Me zis pou donn lanpler sa *agreement*.

E sa ki sa 2 konvansyon i prevwar, se ki sa Gouvernman oubyen sa lorganizasyon ki pe tanporeraman *import* en serten kantite keksoz, i annan en form – e se sa ki sa *carnet* – i annan en form ki i ranpli pou donn sa deskripsyon – pou donn son letan - son dire ki i pou reste e- e i pran en langazman; (e sa i enportan) i pran en langazman ki si sa bann keksoz pa resorti, i pou pey Ladwann *customs duty – excise duty* lo sa bann keksoz ki pa'n ganny re eksporte *plus 10%* par lao.

Alor i annan donk sa garanti se pou fors bann pei, bann pei ki anvi ki en lot pei i a met en serten kantite keksoz pou en peryod defini, ki i resorti avek; e si i pa resorti avek, i

annan en lobligasyon ki i pou bezwen swiv.

Donk, vwala Mr Speaker, akoz en pti pe konteni sa 2 *agreement*. Set en keksoz ase senp, mon pa vwar ki nou annan gran, gran defayans lo la. Napa okenn *downside* pou nou pei, o kontrer nou annan bokou benefis, akoz atraver sa, nou kapab kekfw a ankouraz, sirtou bann pei ki fer *film* - parey en fwa nou ti konnen *Bollywood* ti pe enterese akoz nou pei i zoli pou zot vin fer *film* isi - pou ankouraz sa bann kalite keksoz; pou ankouraz syantis vin isi; par egzanp Vallee De Mai, Aldabra, eksetera.

Tanzantan i annan syantis ki antre e zot antre avek zot keksoz tanporerman. *Recently* nou ti annan *Monaco Expedition* ki ti antre avek bokou lekipman e ki ti sorti avek. Donk, se pou permet sa bann keksoz arive dan en fason bokou pli senp.

I pa pou kout pei nanryen. E *in joining this*, nou pe *join* larestan lemonn pou fer sa bann *temporary admission* vin bokou pli senp; bokou pli *souple*. E nou pe *join* larestan pei dan lemonn pou permet sa.

Mr Speaker, mon konnen ki lezot Manm IAC pou annan plis pou dir lo detay sa

konvansyon, donk, mon ava aret la e mon ava *move* ki sa 2 Mosyon i ganny aksepte par Lasanble; e mon ava *hold offer* okenn modifikasyon a sa 2 Mosyon, ziska ler ki mon'n antann Manm lo sa size *ratification* ek *accession*. Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. E parey labitid aprezan lasal i ouver lezot entervansyon. E mon not Onorab William ki'n segonn tou lede Mosyon - i le fer son prezantasyon lo la.

HON WAVEN WILLIAM

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, *Cabinet* ti aprouv sa 2 konvansyon e anvoy kot Lasanble Nasyonal pou son aksesyon ouswa ratifikasyon.

Mr Speaker, lo sa ki konsern travay Lasanble Nasyonal lo sa size, leve par *Leader* Zafer Gouvernman Onorab Georges lo si Lasanble i ava pe fer en deba aksesyon ouswa ratifikasyon;

Mr Speaker, terminoloji aksesyon se ler en Leta i aksepte lof ouswa loportinite pou form parti en trete, ki'n deza fini ganny negosye e sinyen par lezot Leta. I annan menm lefe legal parey en ratifikasyon.

So, tou lede mon kapab dir i kapab ganny servi, e i pou napa problem lo sa 2 terminoloji.

Mr Speaker, sa 2 konvansyon enn;- Konvansyon Dwanye lo *A.T.A. Carnet* pou ladmisyon e tanporer marsandiz. E dezyenman, Konvansyon pou Tanporer Ladmisyon ouswa *Istanbul Convention* – Mr Speaker, an *grosso modo* ratifikasyon sa 2 konvansyon pou fasilite e senplifye prosedir, pou serten kalite aktivite lenportasyon dan pei, sorti dan lezot pei manm, ki form parti sa konvansyon. I pou satisfere sa nesesite pou plizyer bezwen relevan.

Mr Speaker, en bilan an bref; Konvansyon *Istanbul* Admisyon Tanporer, ti ganny aprouve lo lapar Linyon Eropen an *Istanbul* le 26 Zen 1990. E son bann *annex* baze lo serten kondisyon.

Rezondet pou entrodwir zot, sete pou en senplifye e armoniz prosedir atraver ladopsyon en model dokiman standar; tel parey dokiman ladwann enternasyonal e sekirite nasyonal ki kontribye anver aktivite komers enternasyonal.

Pei manm ki'n ratifye sa konvansyon, zot annan drwa prezan ladmisyon tanporer, par

donn dokiman ladwann e prosedir senplifye, si i apropiye, e peyman sekirite, ekivalan a en pri ki pa depans pri *duty* e *tax* lenportasyon lo pri egzansyon in ganny aprouve.

Mr Speaker, ladmisyon i kapab ganny terminen dan bann sikonstans swivan, atraver re eksportasyon marsandiz enporte, remet zot anba en lot prosedir ladwann tel parey si danre pou ganny itilize kot lakour, ouswa par deskripsyon total sa bann marsandiz.

Mr Speaker, konvansyon ti vin anfers le 18 Septanm 1997, i fer provizyon pou sa bann lartik swivan. I kouver bann definisyon; i kouver detay lo kwa ki sa konvansyon pe atenn.

Lartik 7 i kouver peryod letan eksportasyon;

Lartik 8 i kouver transfer ladmisyon tanporer;

Lartik 9,10,11 zot kouver terminasyon ladmisyon tanporer;

Lartik 12 i koz lo lezot ka posib terminasyon;

Lartik 17 i kouver fasilite minimum;

Lartik 18 i koz lo Linyon Ekonomik Ladwann;

Lartik 19 i koz lo lanpesman e restriksyon;

Lartik 20 i kouver lofans, lesanz e lenformasyon;

Lartik 23 i kouver rezourde dezakor;

Lartik 24 i koz lo sinyatir ratifikasyon e aksesyon;

Lartik 26 i vin an aplikasyon sa konvansyon.

Lartik 27 i kouver *revoke* ouswa *repeal*, ouswa kennsel sa konvansyon.

Lartik 28 i koz lo bann *annex* konvansyon.

Lartik 32 i kouver prosedir ek lamannman;

Lartik 33 i kouver lakseptans lamannman.

Lartik 34 i koz lo rezistrasyon e bann *texts* otantik.

Mr Speaker, de lot kote, Konvansyon Ladwann lo *A.T.A. Carnet* pou ladmisyon tanporer marsandiz pou fasilite prosedir pou *duty free*, ladmisyon lenportasyon marsandiz, Mr Speaker, i ganny servi koman garanti par bann pei ki'n sinyen, e pou benefisyen ek egzansyon *tax* ek *duty* ladwann lo marsandiz ki pa ganny re eksporte parey i neser.

Mr Speaker, *A.T.A.* i ganny *translate* dan en melanz langaz Franse e Angle, *admission temporaire* an Franse - *temporary admission* an Angle. *A.T.A. Carnet* i fasilite

lenportasyon tanporer dan pei etranzer e lenportasyon.

Pou sa kalite tranzaksyon letan dokiman *carnet* i ganny prezante ek ladwann ek lezot pei. Tranzaksyon *duty free* e *tax free*.

Seksyon pli enportan *A.T.A. Carnet*, se lalis danre ki merit ganny byen detaye posib e konteni bann *serial number* pou bann pyes ouswa lekipman elektronik.

Mr Speaker, legzanp ki mon kapab donnen kot ratifikasyon sa 2 konvansyon pou ede se; atraver transportasyon ouswa enportasyon danre enporte, pou led imaniter dan ka kalamite enternasyonal; lekipman profesyonnel ki kapab ganny servi dan ka servis lasante, led dirzans imaniter; lekipman laboratwar; latizann, manze eksetera, konpiter personnel, *camera*, *recorder* e lezot lekipman telekomunikasyon e transmision, ki kapab ganny servi dan konferans, *musical shows*, *road shows*, dezaz parmi lezot.

Mode transportasyon an term veikil, bato e menm avyon, *spare parts*, dan kad *search and rescue*, ladmisyon zannimo tel parey lisyen ki pou kapab

ganny servi dan *search and rescue* pou asiste.

Mr Speaker, ladopsyon en prosedir komen, se pou fasilite sa kalite lenportasyon, ki pou kapab fasilite sa bann diferan sektè tel parey *tourism*, lagrikiltir, kiltir, lanvironnman, lenerzi, sanzman klima, lapes e lendistri parmi lezot, dan serten moman spesifik ouswa merite Mr Speaker.

Mr Speaker, mon konnen lezot bann Manm IAC oubyen lezot Manm i annan keksoz pou dir lo la, so mon pa pou kontinyen koze. Mon ava kit lasal pou lezot koze.

Avek sa 2 mo, mon anvi reasir Onorab *Leader Zafer* Gouvernan, ki mon pou donn mon sipor sa Mosyon pou sa 2 konvansyon. Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Mon pou aprezan envit Onorab Philip Arissol.

HON PHILIP ARISSOL

Mersi Mr Speaker. Bonzour Mr Speaker. Bonzour tou koleg Onorab; bann zanfan dan Galeri e tou dimoun ki pe swiv nou.

Mr Speaker, sistenm *A.T.A. Carnet* ki form parti sistenm *A.T.A.*, ladmisyon tanporer – *temporary*

admission, i permet pou ladmisyon tanporer marsandiz dan Ladwann e kot i annan en soulazman e peyman *duty* ouswa *tax*.

Konvansyon *Istanbul* i enn bann konvansyon ki i annan rapor e administrasyon tanporer. Anba sistenm *A.T.A. Carnet* marsandiz i ganny kouver par en sel dokiman ki apel *A.T.A. Carnet*. Sa dokiman i ganny servi koman en deklarasyon marsandiz, kot eksportasyon an transit e lenportasyon. I senplifye prosedir ladwann, par garanti en format standar pou dokimant e garanti ladmisyon tanporer marsandiz.

A.T.A. Carnet i ganny sekirize par en sistenm garanti enternasyonal, ki asire ki en nenport *duty* ouswa *tax* ki *due* pandan ladmisyon tanporer, i ganny kouver. Sa i a permet pou mouvman lib marsandiz atraver frontyer san bezwen pey *tax* oubyen *duty* a sak pwen antre.

Mr Speaker, i enportan pou konnen ki marsandiz ki admet anba sistenm *A.T.A. Carnet* i merit ganny enporte pou en lobzektif spesifik, avek lentansyon pou re-eksportasyon pandan en peryod spesifik.

Sa sistenm i souvan ganny servi pou lafwar komers, lekspozisyon, lekipman profesyonnel e lezot leksportasyon tanporer. An zeneral, sistenm *A.T.A. Carnet* i anmenn en prosesis nasyonalize, pou ladministrasyon tanporer marsandiz; fasilite komers enternasyonal e diminyen fardo administrative pou biznes.

Avek ratifikasyon sa konvansyon, Sesel i kapab tir bokou lavantaz atraver sa sistenm *A.T.A. Carnet*. Ki fer ki marsandiz i kapab antre dan pei san pey *tax*.

An adoptan sa sistenm, Sesel i kapab benefisye en kantite an term komers, ki enkli tourizm, devlopman biznes e lasyans e lesanz kiltirel.

Mr Speaker, *A.T.A. Carnet* i kapab senplifye aktivite komers dan Sesel. Sa sistenm i konplet prosedir ladwann e redwir bann traka administrative ki asosye avek lenportasyon. Sa i partikilyerman benefisyel pou lekspozisyon e konferans ki annan dan Sesel, artis e partisipan etranze, i kapab antre avek zot lekipman, materyo san nesosite pey *tax* lenportasyon.

Sa fasilite i fer ki sa bann aktivite i kapab deroul san

problenm, promouvwar ki ekonomi i grandi e ki relasyon komers enternasyonal i devlope.

Mr Speaker, *A.T.A. Carnet* i zwe en rol enportan dan siport lendistri tourizm isi Sesel, vi ki Sesel i en destinasyon touristik, byen koni pou son bann zoli lans, lanatir e latraksyon kiltirel.

Letan Sesel i partisip *dan A.T.A. Carnet*, sa i kapab amelyor lof touristik Sesel. Sa sistenm i permet leksportasyon bann zouti profesyonnel, lekipman pou *sport* e materyo lekspozisyon. Sa i permet artis e atlet e osi profesyonnel etranze, antre ek zot lekipman nesoser pou aktivite prezantasyon e konkour ki deroule dan Sesel.

Sa mekanizm i ranforsi sektor touris e divestisman Sesel. I fer ki Sesel i vin en destinasyon pli apelan pou touris e lendistri profesyonnel.

Mr Speaker, avek sa 2 mo, mon pou aport mon sipor pou ratifikasyon sa konvansyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Arissol. Onorab Aglae?

HON EGBERT AGLAE

Mersi Mr Speaker. Bonzour tou bann viziter ki dan Galeri, e

Manm Onorab e tou manm piblik ki a lekout.

Mr Speaker, mwan osi mon pa pou long, me solman koman en Manm IAC, mon krwar i enportan pou aport mon kontribisyon, menm si mon lavwa pa tro, tro bon.

Mr Speaker, sa 2 konvansyon ki konplemant kanmarad, apre ki i annan en pe letan ki plizyer pei in akse sa konvansyon par ratifye li, e ki nou Sesel nou anvizaze fer li ozordi.

E petet enn bann rezon osi ki mon krwar ki bokou pei in al de lavan lo sa sete, bann rezon bann diferan eleman ki dan zot aktivite, ki sa konvansyon i kouver li menm.

Taler mon pou tous enn de lo la. E petet pou nou Sesel, menm si nou'n en pti pe an retar pou ratifye li, an term bann aktivite ekonomik li menm li, vi ki nou en pti pe lwen ek bann gran kontinan, kot i napa osi tan bann aktivite tranzaksyon ki tonm dan sa konvansyon i kouver, mon pa dir ou napa ditou – i annan, me solman i pa lo sa lanpler ki konpare avek lo kontinan.

Petet pou nou sa, i pa neserman defavoriz nou, menm si nou pa'n *be at part, on time*, avek sa 2 konvansyon.

E avek sa Mr Speaker, mon konnen poudir plizyer pei i annan bann lenstans kot bann diferan aktivite performans ekonomik, ki swa dan leksplorasyon, i kapab annan bann antite ouswa bann NGOs, ki kapab donn zot lentansyon, zot *expression of interest*, pou zot vin fer serten travay dan domenn nou kapab dir leksplorasyon, ki kapab dan baz syantifik, e la byensir zot vin avek tou zot bann ekspert, lekspertiz e osi zot bann lekipman ki zot pou bezwen pou fer sa travay.

Sa i enn bann *areas* ki sa trete, i kouver. E osi nou annan lar kiltirel ki annan bokou bann lesanz ki bann pei parfwa i fer ek kanmarad. Parey Sesel osi nou annan; nou annan nou - nou kapab annan parey nou program bann zimlaz ki egziste, nou kapab annan bann lesanz dan sa zanr.

Ouswa Departman Kiltirel osi dan bann moman apropiye, i kapab nou lafet nasyonal, i kapab dan Festival Kreol, nou kapab anmenn bann groupman isi, pou fer serten performans, e byensir i avan annan bann mizisyon.

E osi, nou Sesel osi nou eksperyans sa ki nou apel -. Ti annan en *circus* ti vini, pou en pe letan ti fer en dirasyon e

ladan osi – e taler Onorab Georges si mon pa tronpe, in koz lo sa zafer zannimo – parey nou konnen dan sirk i annan bann zannimo ki ganny servi pou fer sa bann performans, e tousala i bann keksoz ki pou pas anba sa konvansyon koman bann akse tanporer.

Osi nou kapab pran kont bann atlet, sirtou Sesel demen nou anvi *host* en *training camp*; ouswa i annan en klib professional ki anvi vini pou en mwan Sesel, e la i kapab annan bann keksoz ki nou, nou napa akoz zot lentansite zot *training*, i kapab ganny kouver avek zot *admission of* sa bann *goods*.

E osi i annan bann - petet bann kontra lekipman tanporer ki kapab ganny donnen dan pei, ki pou en antisp pou en peryod letan pe antisp pou annan bann lekipman ki sitan *expert*, dan en fason pli ekspertiz (mon kapab dir) ki nou, nou pou napa e ki zot, zot pou bezwen. So sa i bann lenstans.

E pou sa kapab ganny materyalize, byensir i bezwen annan sa *oversight* ki *customs* i bezwen fer.

E premyerman Mr Speaker, pou ou kapab kalifye anba sa, ou bezwen sa ki apel sa *A.T.A. Carnet* ki ou bezwen ranpli e menm al pli devan ki – ou bezwen dokimant tou sa

bann keksoz ki pou pe deklare koman bann keksoz ki pou bezwen re eksporte;

Ki ler ou pou fini servi pandan sa peryod letan ki ou pou dan sa pei, pou ou resorti avek, ou bezwen parey nou dir li minit li byen dan sa *carnet* e osi fer en fason ki menm fodre ou tir portre. Ozordi teknolozi i avanse – tir portre sa keksoz ki ou pe deklare - sa bann keksoz ki ou pe deklare e pou evite ki i annan okenn lenkonvenyans ler ou pe kite pou ale, ouswa ki annan mankman.

Akoz i annan deteksyon ki bezwen fer par ladwann li menm li, baze lo ou deklarasyon, ler ou *resubmit* li ler ou pe sorti, ou pou bezwen montre poudir “be vwala.”

Si ou’n kot keksoz deryer byensir ou bezwen fer konnen mon’n kit sa keksoz, mon pa pe al avek, ouswa ou’n kapab antre en konversasyon avek en antite, ouswa ki ou’n ganny aprobe osi, par en antite ouswa menm endividi ki pe demann ou sa.

E la ou annan sa ki nou apel – ou bezwen al pey en *tax* lo la, si an ka ou ou’n decide poudir be mon’n antre avek tel lekipman, sepa Gouvernman Sesel in enterese ouswa en departman, ouswa en antite in enterese ek sa, ou pou bezwen

fer sa bann formalite, vi i pou pas atraver sa taksasyon ki ou, ou pa'n peye ler ou'n antre avek. So sa i enportan pou nou konpran li byen.

E osi nou pa pe- akoz sa konvansyon nou pa tret li parey *the normal trade route* ki ganny pran letan bann prodwi i antre dan Sesel. So i annan sa pti egzansyon ki ganny atase avek.

Lo kote sa *carnet* li menm li, sa endividi, ouswa sa lorganizasyon, parey nou dir *the owner of* sa keksoz, li i bezwen pran sa responsabilite kot i konsern sa *tax and duties*, si an ka - parey mon'n mansyonnen boner - i annan okenn *attempt* pou gard serten keksoz ki ou vwar petet dan sa pei kot ou'n deklare, ou sipoze sorti avek.

So mon krwar i enportan pou - akoz dan lepase menm mizisyen - mon konnen poudir i annan diferan *show* ki'n ganny fer Sesel, e i annan *issue tax* ki'n ganny monte dan lepase, mon krwar sa i ava eklersi en pe dout.

Me solman ou konnen si i annan en *tax* ki si nou bezwen peye kot i konsern serten performans ki ou fer, akoz *SRC* i bezwen anmas son *tax*, me solman de lot kote, sa i a fasilite en pti gin zot travay pou osi tou

pou sa kategori ki tonm dan *performance art* pou zot osi kapab antre ek serten komodite, ki zot krwar i ava neselit zot dan zot travay, si zanmen zot pe vin Sesel pou fer okenn performans.

So Mr Speaker, napa okenn gran kontansyon avek sa 2 konvansyon; i plito en keksoz ki pou fasilite lavi *anybody* ouswa any groupman ki anvi antre Sesel pou fer serten travay. E ki i ava antre avek bann keksoz ki avanse ki nou, nou napa isi, kapab ganny servi pou fer zot travay isi, san ki zot bezwen al fer bann gran prosedir taksasyon pou pey *duties and all*.

Me selman parey in dir, si ou annan lentansyon pou ou petet ou annan keksoz ki sa, ou bezwen prezan reantre dan ou prosedir, pou ou pey ou *tax*, si zanmen ou deside oule gard li.

So Mr Speaker, sa i 2 mo ki mwan mon ti anvi dir ladan. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Mon pou aprezan envit Onorab Kelly Samynadin pou son prezantasyon.

HON KELLY SAMYNADIN

Mersi Mr Speaker. Bonzour tou dimoun a lekout; bann zanfan

dan Galeri, byensir mon bann koleg Onorab.

Mr Speaker, ladopsyon Konvansyon *Customs* lo *A.T.A. Carnet* pou admission tanporer pou bann marsandiz pou asire ki sa bann prosedir zeneral, pou permet bann lavantaz konsiderab vizavi komers enternasyonal ek bann aktivite kiltirel; e i pou osi sekir en o degre larmoni ek liniformite dan sistenm *customs* bann parti kontraktan.

A kondisyon ki pri *Carnet A.T.A.* i ganny pran an kont dapre groser, degre oubyen proporsyon bann kou lo servis ki pe ganny forni en *issuing association* pou ganny anvizaze parey in ganny site dan Lartik 2.

Mr Speaker, fonksyon *A.T.A. Carnet* se pou azir konman en dokiman transit, pou ki bann marsandiz i kapab ganny bouze dan teritwar *customs* en pei, depi kot pwen lenportasyon, ziska kot i komans ganny servi anba ladmisyon tanporer, ensi ki lo pwen leksportasyon.

I osi ede pou fasilite leksportasyon ek lenportasyon tanporer bann marsandiz, atraver *customs* avek permi *duty* e *tax free* e sa in ganny rekonnet dan plis ki 80 pei ek teritwar *customs*. Andotmo i

senplifye e inifye bann regilasyon letan ki bann marsandiz pe pas atraver lafrontyer *customs*.

Mr Speaker, parmi bann plizyer lavantaz adopsyon en *A.T.A. Carnet*, i ki premyerman kou lenportasyon i ganny redwir, prosedir lenportasyon san *A.T.A. Carnet* i rekomann en endividi pou pey bann poursantaz *duty, tax* lo bann marsandiz e lezot prodwi leksportasyon. E sa bann pri i kapab ganny ogmante. E sa *carnet* i kapab ganny ede evit peyman *tax* ek lezot *duties*.

Dezyenmman, i kapab ede redwir bann risk, par permet bann prodwi ek marsandiz, pou pas atraver *customs* ase rapidman; e osi anpes okenn sarz *duty* inespektab i kapab arive, si sa *carnet* pa'n ganny konplete korekteman.

Trwazyenmman, en *A.T.A. Carnet* i osi senplifye bann prosedir *customs* par permet en eksportater pou servi en sel dokiman pou dirasyon son voyaz. E i osi permet li antre e sorti dan bann pei etranze san okenn difikilte e sa i pou ganny fer a en kou predeterminen san okenn fre eprevizib.

En *A.T.A. Carnet* i valid pou ziska 12 mwan e i permet mouvman marsandiz ki ganny endike otan fwa ki i ganny

rekomannde, pou al dan nenport pei ki enkli dan *carnet league*.

E parey mon'n dir oparavan, an se moman 87 diferan pei i aksepte, *A.T.A Carnet*, ki fer ki sa dokiman i enn ki vreman efikas, letan nou pe konsider bann kou ki vin avek eksportasyon e lenportasyon.

Mr Speaker, dan lenstans kot en *A.T.A Carnet* i ganny deklare detri, perdi oubyen vole, letan ki bann marsandiz ki'n ganny deklare anba la i ankor dan teritwar enn bann *contracting parties*, lotorite *Customs* i ava lo demann sa issuing association e a sib-seksyon bann kondisyon ki sa bann lotorite i kapab preskrir, aksepte en dokiman ranplasan lo ki son validite eksplorasyon i valid pou menm dat ki ganny endike lo sa *carnet* ki i pe ranplase.

Mr Speaker, mon pa pou long. An konklizyon en *A.T.A Carnet*. pa vin ek okenn sirpriz, anvi ki tou peyman i ganny fer avan depar. En endividi i konn tou bann kou ki i bezwen peye. I en prosis ki vit, fasil e efikas e i pou tou bann endividi ki pou anrezistre avek en *A.T.A. Carnet*.

Mr Speaker, mersi, mon pe konfirm mon sipor lo Mosyon pou sa 2 konvansyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Samynadin. Prezan mon a envit Onorab Johan Loze pou son prezantasyon.

HON JOHAN LOZE

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, zis pou konfirman, nou swiv legzanp prezantater, en diskour lo tou lede konvansyon? Mersi Mr Speaker.

Mr Speaker, enn bann keksoz ki nou bezwen demande, se kwa ki ti pe sey ganny adrese atraver sa 2 konvansyon ki devan nou?

Sistenm dwanyer mondyal i annan pou fer avek kontrol lafrontyer, kontrole kwa ki antre se ou dan ou pei souvren, apre koleksyon reveni. E i parle tousel, ki sak pei souvren, i balans koleksyon son reveni dapre son bidze e son depans ki li i fer, alors i en keksoz ki vas, e difere de pei a pei.

So, ou annan ou en sistenm global, kot sak pei pe fer pou li, sakenn i adres son bann konsern lokal. E an menm tan nou menm nou'n deklare konmkwa ki lemonn i en vilaz global. E pou ou annan

devlopman ou bezwen annan lesanz e komers ant pei.

Nou egalman koman sa monn deklare, ki nou vin bann sitwayen global ki ou annan lesanz, vwayaz, leksperyans ant imen e ki sa bann keksoz i ganny ankouraze. E dayer Seselwa nou en nasyon ki vreman kontan vwayaze; nou vwayaz bokou, nou kontan eksperyanse.

Alors kwa ki ti pe sey ganny adrese? Tou lendikasyon in montre ki dan lefitir pou annan plis diversifikasyon; pou annan en proliferasyon bann diferan kalite sistenm dwanye ki kolekte bann reveni, e ki ti pou annan bann diferan fason pou sak pei, adres bann size ki pe ganny adrese par sa konvansyon.

Alors lenstriman ki'n ganny propoze set en lenstriman global, ki lemonn antye, tou bann pei ki form parti kominote enternasyonal i kapab agree lo la, ki sa i meyer fason – i *best practice* -sa i fason fer - nou tou nou tonm dakor, nou sinyen, nou ratifye, nou aksepte.

E lo sa kestyon *temporary admission*, lemonn i koz en sel langaz, nou tou nou tonm dakor, atraver sa lenstriman ki devan nou Lasanble ozordi.

I pa zis en kestyon ki benefis eski nou, nou kapab ekstrer koman en pei, atraver travay ki devan nou Lasanble ozordi. Me koman en pei, koman en nasyon nou annan en responsabilite *to be good global citizens* nou osi.

Mon konnen nou en zil lo milye en losean, ki souvan bokou dimoun ki dir letan ou get lo map, ou war zis en tas dipwav antoure par en lanmer ble, be i annan en parol ki Onorab Georges mon tann li pe dir, depi dan 3enm Lasanble – Sesel pa en pti pei – i en gran pei.

Letan ou pran kont son teritwar maritim, i en gran pei. Me annou adisyonn lo la ki i en bokou pli gran pei, letan ou pran en kont son lenfliyans global e enternasyonal, son repitasyon ki in travay lo la; in devlope, ki i ankor pe travay lo la e devlope koman en pei.

Alors en pei parey Sesel i *behoove* dan nou lentere pou nou et *good global citizens*; en bon sitwayen global. Menm si en keksoz petet i pa neseserman enpakte nou dan limedya, be nou gete e nou vwar sa i lafason dan lekel lemonn i devret pe dirize.

Nou kapab pe ekstrer serten en pti benefis ladan, be sa ki nou, nou pe gannyen

atraver sa travay ki nou fer ozordi, i petet - i posibleman neglige - i pou en keksoz ki neglizib i pa pou en gran benefis an term larzan - i pa pou -

Ou pa pou kapab *tanjiblement* met ledwa lo la, me dir sa pou aport nou 300 lakaz par an pou nou fer pou nou dimoun. I pa pou en keksoz koumsa. Me selman parey mon pe dir, nou annan nou en responsabilite pou nou zwe nou rol nou osi.

E si nou fer sa, nou azir koman en adilt - en adilt dan la kominote enternasyonal, nou desarz nou responsabilite, san gran lekspektasyon keksoz an retour, e mon krwar sa ki nou sipoze pe fer.

E letan nou'n koz lo bann diferan fason fer, i pa neserman bann keksoz ki fek envante sa. Ou annan ou bann keksoz parey bann *carnet de passage de douane* ki deza an egzistans. Be parey mon pe dir i diferan pou sak pei. *Un carnet de passage de douane*, i ankor i pa neserman enpakte nou, akoz i plito bann pei kontinantal kot i en dokiman dwanyer pou al met ou veikil an en lot pei koman en lenportasyon tanporer; kot ou kapab fer antre ou moter, ou loto, ou kanmiyon.

E sa i annan lenpak lo komers, letan ou pou kalkil kantite lesanz komersyal ki ganny fer atraver bann gro kanmiyon. Me *there again* i pa nou. I pa enpakte nou.

Me solman nou bezwen azir koman *good global citizens*, fer nou kontribisyon, akoz demen ler i ganny gete be konbyen pei ki'n fer laksasyon parey Onorab Georges pe dir, nou pa anvi ganny vwar parey Konvansyon Enternasyonal Zanfan - ler ou gete Lanmerik ek Somali pa fer laksasyon. E toultan ou pe ganny dir Lanmerik ek Somali pa'n fer laksasyon; *not very good global citizens*.

Alors, pour sa rezon, mwan mon krwar rezon pou nou annan nou kontribisyon anver kominote enternasyonal, annan nou partisipasyon global a plen, alaoter nou repitasyon koman en sitwayen global, mon krwar sa travay ki nou pe fer ozordi, i enportan. I enportan *beyond* kwa ki nou, nou pou gannyen direkteman, me i plito i annan lenportans dan kwa ki nou kontribye koman en pei, dan devlopman global sa monn ki nou form parti.

E mon'n sey *concise* 2 prezantasyon ki mon ti annan pou fer vin enn Mr Speaker. Mon konnen posibleman mon'n

mank serten topik ki mon ti'n pou'n adrese endividyelman, me mon krwar i sa. Mon pa pou al pli long ki sa. Mon a remersi ou pou ou letan Mr Speaker. E mersi tou dimoun ki'n annan pasyans pou ekoute.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Prosenn Manm lo lalis, se Onorab Rocky Uranie.

HON ROCKY URANIE

Mersi Mr Speaker. Bonzour tou koleg Onorab, bonzour bann etidyan ki dan Galeri; bonzour Ms Brigitte avek sa lot *Sir* ki o bor ou.

Mr Speaker, bokou in ganny dir la bomaten e nou pa anvi repet menm keksoz; me sa 2 konvansyon ki la, i enportan pou nou ratifye, pou nou osi kapab reste relevan koman en pti pei dan sa globalizasyon mondyal ki pe arive.

I annan plizyer pei ki'n fini ratifye sa konvansyon, e zot pe enplimante e nou osi nou bezwen zwe nou rol, zwe nou par pou nou fer sa bout, pou donn konfyans osi sa lezot ki Sesel osi i form par. I en pei ki zot kapab fer lesanz avek.

Sa 2 konvansyon pou anmenn bann benefis; plizyer benefis in ganny site. E sirtou bann benefis edikasyonnel,

syantifik, medsin. E mon koleg in sit enn parey si i annan bann lorganizasyon ki anvi vin fer - bann artis; sirtou i annan bann *circus*. *Circus* nou pa war bokou Sesel.

E pa bokou zanfan Seselwa ki vwayaze, petet sa i ava donn sans plis bann *circus* pou vin Sesel avek bann zannimo, ki nou bann zanfan pa ganny sans war toulezour dan vre lavi; zot war lo televizyon.

So sa osi i a permet zot – i a fer li pli fasil pou zot antre avek serten keksoz dan nou pei. E la vi ki nou osi aktiv avek bann zimlaz, bann lesanz avek bann lezot pei, i annan bann materyo, par egzanp kiltirel ki ou bezwen anmennen, sa osi i a fasilite ou. E avek garanti byensir ki ou pou retourn avek apre.

E byensir, sa konvansyon osi i annan bann penalti ki vin avek, byensir si ou pe vin avek serten keksoz ou bezwen fer si ou deklar li – parey nou dir *to the letter* – tou keksoz ki pou pe vin avek ou bezwen deklare byen menm.

E si ou pe azout keksoz avek zot pa vreman aksepte, sa i pou annan penalti e si ou pa pou fer retournen serten keksoz osi, i annan son penalti ki vin avek, ki normal.

So alors pou mwan, sa i en keksoz ki nou koman Lasanble nou oblize. Nou annan sa responsabilite pou ratifye sa 2 konvansyon e i nou lobligasyon pou fer li; pou ede ki Sesel nou pei, i ganny bann benefis, bann benefis ki petet parey mon koleg Onorab Loze in dir, petet nou pe pou war li tanzib la devan ou, me dan lonterm i pou la, nou a kapab vwar ki arive.

So alors, Mr Speaker, mwan osi mon pa pou trennen lo la, me mon krwar mon pou donn mon sipor sa Mosyon. E an di-z-an sa osi Mr Speaker, vi ki nou annan nou gran *rally* Dimans, (mon pa anvi gat Mosyon) mon ti a kontan envit nou bann dimoun pou nou gran *rally* Dimans le 30! Mersi Mr Speaker.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Napa okenn lekipman ki'n antre ki pa pey *tax* lo la, pou sa rali? Ki nou pe koz lo la, la? Prosenn Manm lo nou lalis pou entervansyon bomaten se Onorab Wavel Woodcock.

(technical issues)

MR DEPUTY SPEAKER

Non, mon krwar ou *mic* i annan en problemm depi lot zour. Servi tanporerman pou Onorab Monthy.

(murmurings off-mic)

MR DEPUTY SPEAKER

Non, pa servi sa bann mo. Menm si ou'n dir *off-mic*, mon'n tande ki ou'n dir. Evite servi sa mo ankor Onorab letan mon dan *Chair* silvouple, akoz nou pou ganny problemm. Onorab?

HON WAVEL WOODCOCK

Mersi Mr Speaker. Si ou war en parti ki bezwen fer avertisman son *rally* sak fwa i ganny *micro*, i montre ki kantite dezespere sa parti in dezespere Mr Speaker!

(laughter)

HON WAVEL WOODCOCK

Mr Speaker, mon pa konnen Mosyon ti pe byen ale, *comme d'habitude*, parey mon'n dir en manze ki'n byen kwi - pa tou Manm - be selman tanzantan i annan enn ki bezwen vin met en kwiyer sal dan kastrol dimoun.

Mr Speaker, Mosyon pe demann Lasanble pou ratifye 2 konvansyon. Plizyer Manm in al lo detay lo la. Enn sa konvansyon i lo sa *A.T.A. Carnet for temporary admission of goods* e lot pou ratifye

Convention on Temporary Admission.

More or less Mr Speaker, sa 2 konvansyon i mars ansanm. Parey plizyer bann entervenans in dir Mr Speaker, ki sa *A.T.A. Carnet* i parey en paspor. I en paspor pou marsandiz, i en paspor pou bann *goods*. E i en dokiman *customs* enternasyonal parey Onorab Loze in eksplik sa byen, ki permet marsandiz, bann diferan *goods*, bann *product* pou antre dan en pei pou tanporerman, san ki zot bezwen pey *duty* ek *tax*.

Swa si i vin par avyon ouswa lo bato, ouswa sa dimoun in vin avek fizikman dan son lanmen. Pou donn en legzanp – i zis parey en paspor ki okenn endividi i servi, pou zot ganny en *entry* tanporer dan en pei, parey ler en Seselwa i sorti Sesel pou al aletranze, nou bezwen en paspor.

Be sa paspor i pa pou reste dan sa pei permanan, me i zis - ou selman kapab reste dan sa pei pou en kantite letan - 1 semenn - 2 semenn, depandan kantite letan ou pe ale.

Me definitivman i pa permanan. E si ou reste permanan i annan konsekans. Annefe ou vin en imigran ilegal. e parey pou sa *carnet* pou bann

lakonpanyen ouswa endividi, ki pe antre dan pei.

Parey mon'n dir sa *A.T.A. Carnet* i permet en endividi ouswa en lakonpanyen, pou antre avek serten *goods* dan en pei. Me zot pa annan drwa fer biznes ouswa vann sa bann *goods*.

E mon krwar Onorab Uranie sa en keksoz ki in dir, in met en pe lanfaz ki i annan lofans. I pou annan serten reperkisyon, i pou annan serten penalti, konsekans bann dimoun ki zot ganny permisyon pou antre dan pei avek sa bann *goods* ek *products* e zot vann sa bann *goods* e i pou annan serten reperkisyon; i pou annan bann penalti; i pou annan bann konsekans pou sa.

E Mr Speaker, pou donn legzanp mannyer sa *carnet*, sa *temporary admission* i marse, zisteman mon kapab donn en legzanp; lannen pase - annefe *Seychelles National Institute* ti en *focal* - ti en *heritage in the arts* atraver *NAC, National Arts Council*, lannen pase si mon pa tronpe, | (*yes last year*) ti annan sa byenal – *Seychelles Biennale of Contemporary Arts* - si mon pa tronpe ti annan anviron 40 artis ki ti partisipe; en pti pe plis ki 40 artis, sorti dan plizyer pei dan lemond, 19 pei e ti annan Seselwa ki ti partisipe en

18 Seselwa ti partisipe - bann artis lokal ti partisipe.

E *NAC* in organiz sa legzibisyon e *going forward*, i pou annan lezot legzibisyon ki *NAC* pou organize. *Let's say* sa lannen *NAC* pe organiz en byenal. E pour sa lannen i annan bann - normalman parey mon dir – zot envit bann artis pou vin Sesel.

E bokou sa bann artis ki zot vin Sesel, swa – i kapab en konpetisyon – i kapab pou en legzibisyon; zot annan zot bann lar, zot bann skilptir, zot bann desen ki zot vin *showcase*, e sa *A.T.A. Carnet* i zisteman i en legzanp ki nou kapab servi.

I sa zouti ki pou ganny servi pou sa bann dimoun antre avek zot bann *product*, zot bann desen, zot lar pou antre avek, me avek en kondisyon ki zot pa pou annan drwa vann sa bann prodwi, zot bann travay.

E sa en keksoz ki bon pou nou. Akoz si ou pou get son lenplikasyon, son retonbe pou nou, i ede dan promot nou bann lar lokal; i donn nou artis sa loportinite pou ganny ekspoze avek bann lezot stil lar, e osi i en keksoz ki bon pou *tourism*.

Si nou market sa koman en levennman tou le lannen, nou konnen poudir i annan bann touris mondyal ki kontan lar, akoz zot kontan eksperyans

bann diferan lar. E sa i en fason osi ki a *A.T.A. Carnet* i kapab ganny servi ler sa artis pe vin Sesel, lo son *carnet* i deklare sa mon desen, mon bann prodwi mon pe vin avek Sesel, pou tel legzibisyon ouswa pou tel konpetisyon.

E en lot legzanp – i annan-Onorab William in koz lo bann *companies*, ki kapab antre dan en pei, me selman parey mon'n dir pa pou vin fer biznes, pou vin vann zot *product*.

Me *let's say* en konpannyen, i annan en *particular goods* ki i anvi *market* dan en pei. I anvi *showcase* en kalite prodwi, en teknolozi ki i annan, e petet i anvi vann sa teknolozi avek nou pei, alor ozordi nou pe koz en – lo *3D printing* par egzanp. En legzanp mon kapab donner ki i pe fer *waves* dan the *biomedical field* – ki ede pou *print, formulate* bann diferan *prototype* i kapab ganny servi dan nou sistenm lasante.

Let's say en lakonpannyen i anvi vin *showcase* – *showcase* sa teknolozi ki i annan, alor i ganny sa *temporary entry* atraver son *carnet* – i vin avek sa prodwi dan nou pei; kot i ganny sans promot e *showcase*, sa *3D printing* avek sa teknolozi

avek Gouvernman, ouswa biznes ki enterese pou aste.

E i pou *market* son prodwi ki *going forward* si Sesel i deside aste sa teknolozi; ouswa okenn lakonpanyen ki oule aste sa teknolozi, alor la sa lakonpanyen i fer bann prosedir normal pou antre avek son bann *goods*. I pey *tax*, i pey bann keksoz ki merit peye pou sa bann *goods* antre – *duty* pou sa bann *goods* antre dan pei.

E ozordi Mr Speaker, nou met bokou lanfaz lo *sports tourism*. E la dernyerman *sports tourism* sa dernyen 2an, 3an sirtou, in komans vin en keksoz ki vreman popiler Sesel. Ozordi nou Sesel nou pe organiz bokou konpetisyon enternasyonal; byento nou pou annan konpetisyon *Beach Soccer* an 2025.

E nou'n osi annan dan lepase konpetisyon golf; nou annan *skydiving* Sesel, e *obviously* sa bann dimoun ti antre pou *showcase* sa ki zot pe fer. La ozordi zot in annan en biznes, zot pey *tax*.

E nou annan natasyon, konpetisyon naze ki nou fer – lannen pase ti fer si mon pa tronpe - *or was it this year?* Nou annan sa bann konpetisyon ki nou pou organiz nou lo nivo enternasyonal. Nou annan konpetisyon *watersports* nou

pou organize; kot nou annan bann atlet sorti aletranze pe antre Sesel. Mon pe koz ou *windsurfing*, *wind foil*, *kite surfing*, tousala pe vin pli gro, lo en pli gro lanpler dan nou pei.

E sa bann atlet zot kapab antre dan nou pei, an servan sa *Carnet*, sa *Temporary Admission* avek son bann lekipman tanporer, pou servi dan sa bann konpetisyon. Apre zot kapab retourn avek zot bann lekipman dan zot pei.

Parey mon'n dir tou sa bann lekipman, prodwi, *goods*, i ganny deklare lo sa *carnet* e i ganny verifye ler i arive e *upon departure*, zot bezwen fer sir i ganny gete, pou fer sir ki tou sa bann keksoz pe ganny retourn avek.

Parey mon dir si sa bann keksoz, sa bann *product* pa pe - i manke, i pa la, *then* parey mon'n dir i annan bann penalti, i annan bann konsekans ki vin avek sa. Onorab Georges *Leader - LGB* - in servi legzanp bann lakonpanyen ki fer *film*.

E ozordi enn bann lakonpanyen ki fer *film* partou dan lemonn, dan plizyer pei; lontan ou tl vwar bann *film* ki ganny fer bann perse enternasyonal, sirtou dan bann pei Lanmerik, *Hollywood* la konmela ou war poudir *Bollywood* i ase popiler.

Konmela nou annan bann lezot pei; lezot pei parey *South Korea* en sel kou – *Netflix* pe fer bokou *film* Sid Kore, e *why not* Sesel osi i annan *film* petet nou kapab war i ganny fer dan nou pei, dan nou zoli pei. *Let's say Netflix* i anvi vin fer *film* Sesel e i ganny sa *temporary admission* atraver sa *A.T.A. Carnet* pou tou son bann lekipman antre dan pei, pou fer bann *film*.

E sa i pou benefis nou pei. I donn vizibilite Sesel, ede *market* nou pei, e petet nou kapab war enn de akter lokal dan bann *film*.

Nou kapab war enn de nou bann akter Seselwa ki ganny prominans aletranze, enternasyonal.

Onorab Willaim in koz osi lo ka dezas. Sesel nou en pti pei, e in annan t bann teknolozi ki nou napa dan nou pei. *Let's say* i ariv en lensidan – *I don't know* en bato ki saroy delwil i koule, ouswa delwil i ganny *spray* dan lanmer e *obviously* nou pou bezwen lasistans bann pei enternasyonal, bann lakonpanyen pou nou vin tir sa delwil dan lanmer. E alor la i pou nesedit petet donn *temporary admission* en lakonpanyen, ki annan sa teknolozi pou li vin Sesel, pou ede tir sa delwil dan nou lanmer e la kot sa *carnet* i kapab marse.

E osi en legzanp tipik, en pe sagrinan - sa lensidan kot en soumaren ti koule e *obviously* si i arive ek Sesel; i annan soumaren ki pas dan nou lanmer i koule ouswa i perdi, nou pou bezwen - nou napa bann lekipman pou nou al detekte kot sa soumaren i ete.

Alor nou pou bezwen bann lakonpanyen etranze pou vini pou fer sa travay pou e la kot sa *carnet* i kapab marse, pou sa bann dimoun antre avek zot bann lekipman dan pei, apre zot retourn avek, *obviously* zot pa pe servi sa pou fer biznes dan nou pei.

E Onorab Uranie in koz lo parey - in ariv detrwa fwa dan lepase - mon krwar 2 fwa *circus* in vin Sesel, mon konnen lafen dimwan zot annan en *circus* zot pe al fer zot osi Mr Speaker, me selman sa i bann legzanp ancor kot -. Sa i bann legzanp ancor Mr Speaker, kot nou kapab donn *temporary admission* bann endividi pou vin Sesel pou zot *showcase* zot bann *products*, zot bann *goods*, ki parey mon'n dir i annan serten benefis, retonbe ki anmenn pou pei.

E osi pou nou osi ler nou pe *travel* aletranze, si nou annan serten prodwi ki osi nou anvi *showcase* aletranze, ouswa serten legzibisyon ki nou bann

artis osi petet pe al partisip ladan aletranze.

Avek sa 2 mo Mr Speaker, sa 2 konvansyon ki devan nou i vremen, vremen enportan pou nou pei e mon pou donn mon *full* sipor. Avek sa 2 mo, mon dir ou mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Prosen entervenans lo lalis Onorab Pillay.

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Bonzour bann etidyan ki dan Galeri, bann etidyan lekol Plaisance. Bonzour tou bann koleg Onorab e bonzour tou dimoun ki a lekout.

Mr Speaker, ozordi i osi le 26 Zilyet – le 26 Zilyet i en zour komemorativ pou pep Kiben, e osi bann resortisan Kiben ki pe travay Sesel; e bann Seselwa ki'n marye oubyen annan en paran Kiben. So, mon swet zot tou en bonn fet le 26 Zilyet.

Mr Speaker, letan mon'n swiv deba bomaten, avan nou'n komanse, nou'n annan en prezantasyon par Onorab Georges - en prezantasyon tre elokans lo nou Konstitisyon me sa elokans in mank avek li en lot eleman e sa se lapartaz.

Ou konnen ler in fer sa prezantasyon, e apre demann

ek Lasanble pou donn son lopinyon lo ki mannyer nou pou prosede, ou'n pran en desizyon pou ou konsilte zis avek li e pa'n konsilte avek sa kote latab ditou.

Mon asire bann zenn ki la in remarke ki dan nou pei nou bezwen annan en sans lazistis – en sans *fairness*. E toultan dan en sans *fairness*, ou bezwen donn tou lede kote en lopinyon lo en keksoz.

E malerezman bomaten, nou, nou pa'n ganny demande nou lopinyon o ki mannyer keksoz i ganny prosede. E ti neserer pou ki dimoun i kapab war sa bann keksoz pe arive pandan letan ki nou pe selebre sa 30 Konstitisyon;

Pou nou aprann apresye ki mannyer latolerans i anmenn nou pou dir serten keksoz vizavi sa ki nou fer e vizavi ki lezot dimoun i dir.

Par egzamp Onorab Uranie in fer komantr lo nou *rally* Dimans ki son drwa; Konstitisyon i donn li lib lekspresyon dan Lasanble Nasyonal ...

(Interruption off-mic)

HON SEBASTIEN PILLAY

...me mon'n vwar ki Onorab Woodcock atraver ou Mr Speaker, pa'n kapab montre

latolerans, parey son kote pa kapab montre latolerans pou le moman, pou aksepte ki Onorab i annan tou drwa pou li fer son komantr ki in fer, san ki in ensilte personn.

Alors, pou mwan i enportan ki nou sitye byen lelokans Konstitisyon - pa zis dan sans koze, me dan son sans pratik osi.

Mon war ki bokou zot pe grense lot kote, me zot kapab grense, me mwan mon annan mon drwa koze e mon pou servi li a tou moman ki mon annan li ler in ler pou mwan koze. E mon pou envit bann dimoun ki anvi desann Dimans pou *join* nou rally pou fer li.

Mr Speaker, sa 2 Mosyon ki devan nou, malgre i annan bokou keksoz ki pozitiv ladan, i annan bann eleman ki pa'n ganny adrese e ki mon ti a kontan ki *mover* Mosyon i pran an perspektiv e donn nou en lide kote nou oule ale vreman avek sa sistenm entrodwi sa ki nou pe apel en *carnet* oubyen karnen pour bann lenportasyon tanporer.

Premyerman Mr Speaker, se lekel ki pou administre sa karnen? Resers ki mon'n fer in montre ki dan diferan pei i annan 2 metod. I annan enn par egzamp Lemirab Arab Ini ki enn bann pei ki nou annan

bokou kontak avek, sa karnen pe ganny administre par son sistenm *custom* i paret.

Moris akote nou, sa karnen i aganny administre par son *Mauritian Chamber of Commerce and Industry* e Sesel malgre mon'n ekout byen prezantasyon, mon pa'n tann okenn prononsman lo lekel sa antite ki en dimoun *eventually* - akoz nou nou pe donn sa pouwar Gouvernman, pou li met an plas en striktir pou fer sa.

Alors se, eski Gouvernman li menm ki pou met en plas en striktir; *that is* pou servi *Seychelles Revenue Commission (SRC)* oubyen, eski sa pou al avek *the Seychelles Chamber of Commerce and Industry* e ki se li ki pou *issue* en *carnet* ler en endividi oubyen en group endividi pe vin Sesel, pou demann en akse tanporer avek bann keksoz ki zot pe anmennen?

E la i anmenn en lot eleman sa deba, se pandan letan ki Lasanble pe pas sa Mosyon, nou pa'n ganny okenn prezantasyon *avek Seychelles Chamber of Commerce and Industry*.

Langleter mon remarke ankor enn fwa atraver resers ki mon'n fer, se son *Chamber of Commerce* ki *manage* sa *carnet*.

Se li ki deside ki manner sa *carnet* i ganny administre.

Alors petet mon ti a kontan konpran pou Sesel, lekel ki lentansyon Gouvernman? Ki lentansyon Gouvernman an relasyon avek *management* e ladministrasyon sa *carnet*? Sa i mon premye pwen.

2enm pwen i konsern si oule en *breakdown* ki petet nou ti ava'n kapab gannyen lo ki manner bann *fees* pou marse an relasyon avek sa *carnet*. Nou'n ganny dir an zeneral ki manner bann keksoz pou marse. Be ler nou get par egzantp lo website *Mauritian Chamber of Commerce and Industry*, nou vwazen akote nou, i stipile ki bann valer e bann montan e konbyen dimoun i peye pou en *carnet* pou bann keksoz ki i pe anmennen.

E mon pou konnekte sa en pe pli byen avek bann keksoz ki pe pase dan Sesel, bann - si oule bann servis ki nou annan; bann operater lokal, bann dimoun ki dan biznes lokal pe donner e ki lenpak posib annan sa *carnet* - i kapab annan lo zot.

Premyerman ler nou regard bann montan - par egzantp Moris pou en keksoz ki ariv R2900 ou pey R166-75 pou en *carnet*. Pou en group keksoz

ki ariv R29000 ou pey zis R833.75. So, eski koman en pti pei lekonomi ensiler - koman en pti lekonomi, nou devret osi ganny en nide lo konversasyon ki'n ganny komanse - si i annan en konversasyon ki'n ganny komanse, lo ki bann *fees* ki pou ganny preskri pou *avoid* k nou annan en pert reveni atraver zisteman annan en sistenm koumsa.

Nou koz lo son kote pozitif, kot i kapab anmenn reveni, me nou bezwen osi konsider son lot kote, kot nou kapab annan en pert reveni an relasyon avek sa *carnet*.

Dezyenmman Mr Speaker, set osi en eleman ki konsern par egzantp sa size bann *film crew*, bann lekipman *recording*, bann lekipman *audio*, bann *speakers*, bann keksoz koumsa.

E la ler nou regard par egzantp menm Lerop pou en konpanyen Angle bouz dan Lerop, sityasyon in sanze kot i annan bann sonm konsiderab ki *involve*, me osi ki annan bann konsern ki ganny souleve, akoz pou nou Sesel nou annan nou zis en pti group endividi ki ofer sa ser vis.

Par egzantp nou konn Mr Toole, nou konn Mr Joelene Simeon, me si tou dimoun ki pou vini, i kapab vin ek son

prop *PA system*, son prop lekipman, be zanmen nou bann operater lokal pou kapab ganny akse avek sa sours potansyel pou reveni.

Eski nou'n mazine ki nou bezwen met an plas en kontrol, akoz nou, nou bezwen balans groser ki nou annan koman en pei, e lespas pou bann endividi ki nou ankouraz zot pou al dan biznes, ki kre sa bann biznes, pou zot kapab osi ganny akse avek bann lezot form reveni, lezot loportinite biznes.

Ozordi lespas pou sa bann operater, sa bann dimoun ki ofer sa biznes pou ganny en kontra par egzanp, predominaman se Gouvernman ki pou ofer, serten lotel i annan zot prop sistenm kot zot annan *conference centre*; dan serten landrwa sa bann dimoun ki al ofer, me si nou pe war sa vin a en gran lesel e nou pei i en zoli pei, e bokou bann konpanyen, bann lorganizasyon i ganny drwa pran desizyon pou vin fer bann *filming*, vin fer bann *meeting*, vin fer bann konferans, vin fer bann *fairs* isi, nou riske pe ekskli konpletman nou bann biznesmenn lokal. E sa pour mwan i en konsern.

I en baz ki petet nou ti'n devret – nou devret kapab e mon ava espere pou ekout

Onorab Georges, si i annan okenn eleman ki nou'n mete an relasyon avek ki bann kontrol entern nou pou mete. Akoz par egzanp ler mon regard pou bann pei ki'n aksede avek konvansyon, tou pei - i annan bann pei ki'n met en plas bann rezim entern pou kontrole.

Par egzanp mon regard pou Lemirab Arab Ini, li i restrikte sa *carnet* pou zis 6 mwan. I donn en akse 6 mwan. Me ki i osi fer, i fer li kler dan lafason ki i ou pou kontrole e osi *fine* bann dimoun ki pa respekte sa *carnet*.

Me *UAE* i en pei avek bokou resours, avek bokou potansyel biznes ki nou Sesel nou napa. Alors lo sa kote petet mon ti a kontan ganny klarifikasyon atraver *mover* sa 2 Mosyon, lo ki mannyer sa pou ganny met an perspektiv, an relasyon avek akse ki nou pou donner atraver *carnet* pou bann lekipman ki dan sa konteks.

Dezyenmman, mon pa antyerman dakor, ki en *commercial sample* i devret antre dan pei sirtou par lefe ki nou, nou en *fledgling*, nou oule develop en *manufacturing industry*; nou oule develop par egzanp en lendistri lenformatik e nou annan bann zenn

Seselwa ki pe antre dan lendistri lenformatik.

Me mon konnen konpetisyon i bon, *but at the same time* koman en pti pei, nou bezwen komans regard *protectionism*. Malgre nou pa regard li, nou pa konsider li, i pou en keksoz ki nou pou bezwen konsidere.

Akoz si nou pe demann par egzanzp sa bann zenn ki dan Galeri pou zot pe lekol, devlope, demen fer en biznes dan *information technology*, me selman nou pe kre en *unfair advantage* pou en pei ki deza bokou pli avanse, ler zot pou vin isi, pou vin ofer zot prodwi, oubyen zot servis mon krwar i riske nou pou fer en *disservice* pou nou prop akter lokal.

Petet mwan ki mal, me dan mon lozik ki mon war li, se ki mon santi poudir nou bezwen annan en fason pou nou protez en pe plis davantaz nou bann - nou Seselwa ki deside pou antre dan bann biznes e kree en loportinite biznes pou zot lekor dan nou lekonomi

Mon dir sa Mr Speaker, parske ler mon ti anmenn sa Mosyon ki ti pou *quash S.I.* an relasyon ek bann servis ekonomik ki pou bann dimoun ki an deor Sesel i kapab ofer, nide deryer sa sete zisteman pou mwan donn loportinite nou

bann akter lokal pou zot benefisye avek loportinite ki nou kapab *provide*.

Mr Speaker, en lot eleman e mon krwar sa i pou enn bann pwen final lo sa size, se kan eski nou pou vwar en komansman par egzanzp lentrodiksyon sa *carnet*? Apre ki nou Lasanble, nou fini fer sa prosedir ki la? Kan eski nou pou war li?

Akoz pou mwan nou pou bezwen etabli en *time frame* e i pou bezwen annan mon krwar Mr Speaker, mon krwar Lasanble ava dakor ek mwan, en prezantasyon ki ganny fer avek Lasanble lo ki mannyer domestikasyon sa *carnet* pou ganny fer; pou ki nou a konpran tou bann eleman ki asosye avek e ki lenpak i kapab annan pou nou bann lendistri lokal, pou nou bann akter lokal ki pe ofer bann servis ki kapab ganny afekte avek sa *carnet*.

I nou rol, i nou lobligasyon i nou responsabilite koman Lasanble Nasyonal, pou protez nou bann lenvestiser lokal, nou bann akter lokal, kont sa ki kapab en danze potansyel pou loportinite ekonomik pou zot.

Mr Speaker, avek sa mon a aret la e mon ava esper e ekout konklizyon ki *mover* Mosyon i annan. Posibleman ki Gouvernman in fer prezantasyon enternman lo sa

size e i annan petet plis lenformasyon ki nou, nou annan ki i a partaz avek nou.

Me selman lesansyel, se ki fodre ozordi bomaten ler Lasanble i pran en desizyon lo sa size, nou pran li an konsiderasyon potansyel reveni ki kapab annan pou pei, potansyel pozitiv ki kapab annan pou pei me osi mazin son kote lenpak ki kapab annan lo nou bann akter lokal. Mersi Mr Speaker.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. I napa ankor Manm ki'n endike ki i oule koze, donk, nou pou al lo *Right of Reply*. Me avan nou fer sa mon a zis fer 2 lobzervasyon, akoz dan son lentervansyon Dirizan Lopozisyon in fer en *charge against the Chair* konsernan mon pa'n konsilte lo zot kote latab.

Bomaten zot a rapel letan sa size in leve, mon'n demande si i annan en landrwa dan *Standing Orders* akoz mon pa ti rapel si nou ti'n deza fer sa avan. E prezan ler mon pe asiz la, mon war Madanm Clerk sakouy son latet. Pou mwan *this was like cue* - mon ti le en gidans endepandan, pa avek LDS, pa avek US; i rapel poudir

– zot a rapel mon'n servi sa mo "presedans" e sa i en *ground* dan Lasanble pou nou pran en desizyon, si in annan en presedans avan.

So, I was in a good position pou mwan pran sa pozisyon. So, mon satisfè avek sa. I pa en kestyon mon entoleran vizavi pwennvi Lopozisyon.

E apre zot in lev en lot kestyon -ou konnen *Standing Orders 59(1)* i kler. I dir ou "*A Member shall confine his or her observations to the subject under discussion and may not introduce matters not relevant thereto.*"

Sa zafer rally Dimans napa nanryen pou fer avek konvansyon A.T.A.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

So, nou anmenn politik dan tou keksoz apre nou fer en polemik lo la. So, sa i 2 pwen ki mon oule fer. Me mon pa pou partisip dan deba me solman i annan en keksoz ki mon krwar – en pwen ki mon ti a kontan demann loter Mosyon pou klersi, akoz bokou dimoun laba deor pou enterese avek sa.

Onorab Pillay in koz lo la, Onorab Aglae avek Onorab Woodcock in touse. Parske letan dan kestyon lar, kiltir,

akoz nou'n dir *UNESCO* ki'n pous sa, me letan dimoun i antre lo en *commercial venture*; akoz ozordi si nou oule *Justine Bieber* ouswa *Beyonce* i vin *perform* Sesel, sa kalite lekipman ki zot, zot *perform* zot pou bezwen. Be zot pe vin fer solman, en *commercial venture*, so ki manner ou fer la distenksyon anba sa konvansyon?

Akoz 2 keksoz; enn problem ki nou pe gannnen, bokou bann fotografer etranze ki pe antre pe pran travay Sesel, e zot pe antre ek lekipman,

E dezyenman, lot zour mon'n al konferans *COI*, zot in anmenn *the whole team* sorti *Moris*, lekipman, *PA* zot pe fer, *live lo YouTube whatever*, and prezan mon dir zot, manner zot in pase zot pe fer sa Sesel? *So how do we address this?*

Rightly, so akoz en pti group dimoun ki fer sa. *So, this is* mwan mon konsern ki mon ti ava kontan ou eksplike, *commercial venture* ki manner i ganny *take care* anba la. Akoz nou a rapel *UB40* ler ti vin Sesel zot ki ti anmenn sa bann gro *speaker turbo*, akoz sa letan la nou ti napa. Apre *turbo* in reste Sesel, *I don't know what the agreement was agreed upon*. So, ou ti kapab eksplik sa, mon

ti ava konfortab avek. Mersi. *Right of Reply* Onorab Georges.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker mon pran laparol premyerman pou remersye tou bann entervenans lo sa Mosyon. E pou remersye nou Galeri pou sa latansyon ki zot in donner lo en size, tre, tre enteresan.

Mr_Speaker, mon krwar ki i apard dernyen entervenans, nou tou isi koman en Lasanble, nou vwar benefis sa aksesyon a sa 2 lenstriman enternasyonal.

E pou mwan reponn ou kekyon Mr Speaker, o komansman, nou trouv nou lekor koman en pei ki angaze dan komers mondyal atraver nou *membership* avek *WTO*, nou vwar nou en parti entegral sa lemond komers.

E malgre ki nou pti, pti, nou'n angaz nou lekor atraver sa bann lobligasyon enternasyonal, e nou bezwen *swim or sink*. Nou napa en gran swa ki sa ki nou kapab fer, akoz le moman ki ou antre dan enn sa bann lorganizasyon ki ti *GATT* avan ki'n vin *WTO* prezan, kot nou bezwen *trade* avek lemond lo en baz *most favored nation status - MFN status*, nou'n pri, nou bezwen - akoz nou, nou benefisye atraver bann langazman ki nou antre

ladan, nou bezwen osi sibir sa bann problemn.

Mon rapel tre byen ler Prezidan Michel ti vin lo televizyon pou anonse ki nou pe antre dan *Open Skies policy*, e ki *boom Emirates, boom Qatar* ti pe vin antre dan nou pei, nou ti vwar komansman defayans - dapre nou - *Air Seychelles*. E nou ti pe dir ek nou lekor be ki mannyer *Air Seychelles* pou kapab *compete* avek 2 zean ki pe antre dan nou teritwar?

Annefe-annefe listwar i montre nou ki non selman, nou pa'n kapab *compete* a en serten moman, me ki apre ki nou ti'n revwar e rebran nou souf, *Air Seychelles* pe *compete* avek sa 2, akoz i pa pe *compete* direkteman lo bann marse ki zot, zot pe *compete*; in al trouv en lot marse kot li i kapab anmenn son bann sinerzi pou travay.

E *that is the issue with favorable trade* e nou vwar sa atraver bann langazman rezyonal ki nou antre ladan, avek *Indian Ocean Commission*, avek *COMESA*. E mwan mon konn sistenm *COMESA* tre byen avek bann *regional economic communities* ki nou annan - *SADC* eksetera.

Mon ava pran en pa an aryer Mr Speaker, pou reponn ou kestyon. Plis ki 100an pase,

avan *WTO*, avan *GATT*, avan *COMESA*, avan *SADC*, avan tousala, avan ki *European...* 100an pase - *European Union* i zis 50an - i annan 50an. Plis ki 100an pase, Sid Afrik, *Namibia*, *Botswana* e tou bann lezot - *Lesotho*, *Swaziland* eksetera, ti'n fini war ki zot ti pou antre dan en *Customs Union*, ki zot apel sa *South African Customs Union*, akoz zot ti vwar benefis *interregional trade* antre zot. E sa i pli vye *Customs Union* dan lemonn antye.

Pli vye labank-pli vye labank dan *southern hemisphere*; pli vye labank Sid Afrik; pli vye labank Sid Lanmerik; pli vye Labank Lostrali e *New Zealand*. Pli vye labank i *Mauritian Commercial Bank* ki sorti la, Moris o bor nou. Se bann pei ki ti annan en vizyon *trade* ki ti lwen devan lezot pei.

E sa ki arive se ki avek letan, ou bezwen trouv ou balans, ou pe negosye avek bann zean dan *trade*, e ou bezwen arete *compete* avek zot, kot zot, zot pli for e rod ou landrwa kot ou pou kapab *compete* avek; zot kot ou, ou pou anmenn serten lafors. Se pour sa rezon ki nou antre dan sa bann *regional trade areas*.

E *COMESA* e *SADC* par egzantp i anmenn nou bokou

benefis, akoz tousel nou pa kapab, me ansanm avek en rezyon. E la byento parey nou fek fer sorti resaman avek *African Continental Free Trade Area*, nou pou annan ankor en gran lavantaz. Me nou bezwen trouv-trouv nou lespas dan sa lespas kot nou annan.

En keksoz ki nou pa kapab fer e ki mon regrete ki Onorab *Leader* Lopozisyon in kay en pe lo la, mon a retourn lo la taler, nou pa kapab vin proteksyonist – *protectionism is done*. Nou bann dimoun isi i bezwen *compete* avek lezot ki vini.

Bar Association in sey tou sa ki in kapab pou anpes lezot avoka etranze vin travay Sesel, akoz i pou tir dipen lo nou plans. Me avoka in antre. *Apleeby* in antre, bann lezot in antre e zot *compete* dan zot sektè. Zot *compete* dan zot sektè *offshore*, zot in kit nou trankil. E tou dimoun i benefisyè. Pei-pei i anrиси atraver sa.

Alor mon krwar nou bezwen annan en *mindset* ki larz, ki sey protez *Toule Box* ki en success story dan mon distrik. *Toule Box* i en success story en zabitan Les Mamelles. Pa ki nou pou larg li pou li al *compete* avek bann lezot keksoz pli gro, me ki nou konnen i

kapab fer li. Me *Toule Box* in prouve ki i kapab travay tre byen *one-on-one* avek bann antite ki bokou pli gran.

Sa ki nou pe regard o kontrè se ki ler *Justin Bieber* pou vin Sesel, ki i kapab antre avek tou son bann lekipman, akoz i pa ki nou annan isi, pa pou alaoter sa performans ki li i anvi fer.

Ler en *circus* pou antre Sesel, i pa pou antre Sesel apre pou sey al tap laport pou gete lekel ki annan en lelefan, lekel ki annan en ziraf pou son sirk. I pou bezwen anmenn son prop keksoz.

So Mr Speaker, vwala en pti pe mon krwar sa *mindset* ki nou devret annan. Nou devret annan en *mindset* bokou pli larz ki en *mindset* ki en *mindset* proteksyonist. *Protectionism* i posib e i annan dan sa bann lenstans enternasyonal i annan fason pou protez, ou servis lokal, me ou pa bezwen fer li o detriman nou lagrandisman koman en pei.

Mr Speaker, avek sa detrwa mo, mon ti a - parey mon remersye, mon felisit bann dimoun ki'n ouver sa deba. E sirtou bann Manm *IAC* ki mon konnen i pas bokou letan lo egzaminasyon sa 2 konvansyon ki devan nou.

E annefe–e annefe zot in propoz – zot in anmenn en rapor ekstrememan detaye–ekstrememan detaye ki mwan mon’n lir e mon asire ki apar *Leader* Lopozisyon, nou tou nou’n lir dan sa Lasanble.

E mon dir sa pou dir sa klerman, akoz tou bann kestyon ki *Leader* Lopozisyon in demann mwan bomaten pou reflesir lo la, i egzakteman dan sa rapor. Rapor in fini donn tou repons- tou repons sa kestyon e mon ava pran zot enn par enn Mr Speaker, pou montre sa ki mon pe dir.

Premyerman, *Leader* Lopozisyon i demande lekel ki pou *manage* sa *carnet* isi? Ensi - e in koz lo Moris. Si i ti lir rapor, i ti ava’n vwar lo paz 4 sa bann mo swivan;

”The carnet would be of great help to Seychelles business landscape, where it would be issued by the Seychelles Chamber of Commerce and Industry (SCCI).” I la. Repons son *kestyon is right there*. Si i ti’n pran sa pti git letan, ki sa bann dimoun ki’n travay lo sa rapor in *invest* dan sa travay, i ti avan’n ganny sa repons.

I demann mwan *loss of revenue* ki mannyer nou pou *mitigate loss of revenue*. E si i ti lir en pti pe pli lwen, i ti’n

avan’n war lo menm paz ki anba *‘Possible detriments for Seychelles; ‘*

Another concern raised was whether there would be a loss of revenue with the ratification. It was explained that this would depend on the correct formalities being fulfilled by the individuals travelling – eksetera - includes payment of duties and taxes in the context of non-restricted goods under the bill of entry.

I demann mwan lo medya ki bann *tax* ki – e i mansyonn sa firm ki mon’n mansyonn lo la. Si i ti’n lir, i ti avan’n vwar lo paz 5;

It is within customs power to apply the relevant taxes or on such individuals; however the effects this may bring to local media persons, is not something Customs can interfere with as Immigration holds this power. PS Lebon noted that, “Government needs to intervene together with MDAs.”

Donk, tousala in fini ganny pran an kont. Tou sa bann konsern *Leader* Lopozisyon in fini ganny pran an kont e sa komite bipartisan sa Lasanble Nasyonal ki IAC, in fini rekonnet sa bann problem, e zot in koz avek sa avek bann *sponsors* sa trete, ler sa bann *sponsors* in vin devan Lasanble Nasyonal.

Donk, Mr Speaker, mon regrete ki lo en Mosyon ki ti pe al telman byen kot tou Lasanble, *including* tou bann Manm Lopoziyon in kot an faver e pozitivman, nou bezwen fini lo en not en pe negativ, akoz travay resers pa'n ganny fer dapre lafason ki i ti'n devret ganny fer.

E mon swete Mr Speaker, mon bezwen mezir mon parol byen – mon swete ki sa Mosyon – sa 2 Mosyon bomaten, avan ganny sipor nou Lasanble. Akoz parey tou bann Manm ki'n entervenir, sof sa enn dernyen in dir, i annan bokou benefis pou Sesel. E Sesel i bezwen *join the international sector* avek son bann responsabilite ki sa i anmennen.

Mr Speaker, avan ki mon fini, mon ti'n demann bann Manm regard en pe lafason ki Mosyon in ganny drafte, e regarde si sa Mosyon set en *ratification motion* oubyen set en *accession motion*, me nou pa'n ganny reaksyon lo la. E mon remersye bann Manm kantmenm pou zot lentervansyon.

I retonm lo mwan alor Mr Speaker, pou adres sa size. *Ratification* avek *accession* parey i ganny dir, son rezilta li egzaktaman parey.

Sa ki pou arive, se ki Gouvernman si sa Mosyon i pase, i pou *accede to the conventions and to the carnet; anfen to the conventions* e nou pou vin en parti sa 2 konvansyon. Me lo en kote nou lanmen i ganny anmare par Konstitisyon ki donn nou pouvwar ratifikasyon. I pa donn nou pouvwar aksesyon.

Lo lot kote, sa ki nou bezwen fer, se *accede* akoz nou'n ganny en let sorti kot Prezidan antan ki Sefeldeta, pou dir nou - pou demann Lasanble *accede to the motion*. Nou pa kapab *accede to the motion* anba Lartik 64(4) akoz sa i pa donn nou sa lotorite.

Me napa nanryen ki anpes nou komen en Lasanble *accede to the motion*, san ki nou fer referans avek Lartik 64(4), alor se pou sa rezon ki mon ti'n vin devan Lasanble ozordi, e enn bann premye keksoz ki mon'n dir, se dir vwala problem ki mon annan.

Sel fason pou rezourd sa problem Mr Speaker, e mon ava demann ou permisyon bomaten, se pou pas en Mosyon *of Accession rather than a motion of ratification*. Akoz si nou pou donn permisyon Gouvernman pou ratifye, i pa pou kapab fer nanryen avek li, akoz "ratifikasyon" *is gone*. Nou

peryod pou nou ratifye in fini pase.

Alor mon ava demann ou permisyon pou fer en 2enm amannman a sa 2 Mosyon, e sa se pou ki sa 2 Mosyon nou tir sa bann parol *“in accordance with Article 64(4) of the Constitution* e nou sanz *“ratify” to “accede”* - dan en fason ki sa 2 Mosyon i ava lir,

“This Assembly resolves to accede to and the Customs Convention” e lot *“The Convention on Temporary Admission.”*

So, mon konsyan ki sa amannman sel pou sel pouvwar se *waive requirement 48hours notice* si i en *simple amendment*, alor mon pe demann ou tret sa 2 Mosyon *to amend as simple amendments and allow them through on the basis that*, Lasanble an zeneral i dakor ki nou bezwen *accede to those two conventions*.

E sa ki nou, nou pou bezwen fer, e la kekfwa dan konteks-dan konteks 30enm laniverser nou Konstitisyon, se ki nou pou bezwen fer, se amann Lartik 64(4) pou donn lotorite Lasanble, non selman ratifye, me osi *accede to* en Mosyon ler in fini ganny ratifye. *I beg to move Mr Speaker.*

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab Georges. Anfet mon ti'n fer en pwen lo la, me solman mon ti anvi kit Lasanble plito avek en pwen refleksyon. Wi i annan neseseite pou amann – akoz Lartik 64(4) napa sa mo “aksesyon” petet pou fer li antre. E osi zis an pasan pou dir ek Lasanble, port zot latansyon lo 64(5). Get Lartik 64(5) ki i dir - e mon krwar i en Lartik ki fodre nou reflesir lo la koman en Lasanble.

Onorab Georges propozisyon ki ou'n fer, mon krwar *it's a – i* en lamannman ase – i pa *simple*. Akoz i sanz vreman konteks ki devan nou. So, i pou bezwen ganny propoze e probableman pou annan en deba, e la - la aprezan nou pou bezwen annan – akoz napa presedans *as such*.

So, nou pou bezwen annan en konversasyon dan Lasanble la. Mon'n not lanmen *Leader* Lopozisyon – Mosyon pa ankor ganny segonde *the proposal to amend*, eski ou anna-?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Wi, non-non *hold on-hold on-hold-on*, mon pe al diriz ou. Ou annan en pwen lo sa

propozisyon? I pa ankor ganny segonde, solman-?

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi. Nou pa ankor ariv lo propozisyon, akoz mon pe esper li ganny segonde, avan mon fer mon pwen lo propozisyon. Sa ki mon oule fer, se koriz en *misapprehension* anba nou *Standing Orders*. I annan en alegasyon ki'n ganny fer...

MR DEPUTY SPEAKER

Non, be mon pa ankor donn ou laparol pou fer sa. *Hold-on* akoz-

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi, me mon annan drwa fer li - mon'n lev mon lanmen pou demann ou en *point of order* ou'n dir mwan ler i fini koze. So mon'n esper ou.

MR DEPUTY SPEAKER

Wi, *me you have to direct* – dir mwan ki ou pe al fer. So, i annan en propozisyon pou amann – nou pou- I annan en segonnman? Onorab William?

HON WAVEN WILLIAM

Mr Speaker, mon oule segonn sa Mosyon propoze par Onorab Georges. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Mon – parske parey mon'n dir, i en lamannman ki pa senp. Eski a sa pwen i annan Manm ki le fer komanter lo la avan ki nou *take a vote on the amendment*? Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Eski mon ganny drwa fer mon *point of order* apre fer mon komanter osi?

MR DEPUTY SPEAKER

Non-non. Annou pa *mix the issues*, nou...

HON SEBASTIEN PILLAY

Be mon'n demann ou pou mwan pa *mix issue*, ou pa'n permet mwan.

MR DEPUTY SPEAKER

Wi, be ou *misapprehension*, mon pa war fransman, akoz in fini fer son *Right of Reply*, in reponn ou bann kestyon ki ou ti pe demande – *I don't think there was a misapprehension*.

HON SEBASTIEN PILLAY

... be prezan komanter ki in dir, poudir mwan mon pa'n lir sa rapor *which is not correct*. Li i pa'n donn lenformasyon piblik, premyerman.

E dezyenmman, Gouvernman pa'n dir nou – zis in dir nou poudir ou pou al kot

SCCI. I annan en sistenm ki ganny met an plas sa. I pa'n kapab eksplik nou. Be i pa kapab fer alegasyon ki mon pa'n lir en dokiman, kan li i pa'n donn piblik lenformasyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Non, in eksplike poudir the report...

(murmurings off-mic)

HON SEBASTIEN PILLAY

Non, zot, zot kapab ankoler. Koumsa in arive dan Lasanble, nou pa ganny drwa koze.

Dezyenmman...

MR DEPUTY SPEAKER

Mon kapab ganny laparol aprezan?

HON SEBASTIEN PILLAY

Dezyenmman, wi be dezyenmman, ou pe pas en lamannman san ki ou get ou *Standing Order*? Ou *Standing Order* i dir ou koumsa poudir i annan en dele letan pou en Manm anmenn lamannman pou en Mosyon.

MR DEPUTY SPEAKER

Yes, there is! Mon pe get 44 - i ouver la devan mwan. Ok?

HON SEBASTIEN PILLAY

Ki i dir ou lo *Order 44*, Mr Speaker? Ki in dir lo 44 ki pour ki tou dimoun i a konpran? Konbyen letan i annan pou li anmenn en lamannman pou Mosyon?

MR DEPUTY SPEAKER

Wi i donn ou *not at least 48hours*. Me solman Speaker, i annan - *“provided that the Speaker, may in cases of simple amendment waive this requirement.”* E mon'n dir *it's not simple. And this is why now*, la, la, la mon pe dir in segonde, me nou pe *still* ouver pou Lasanble tou lede kote, pou pa dir pa'n konsilte, *spirit* Konstitisyon i donn sa, pou koz lo sa propozisyon.

In fact mon ti krwar poudir nou pe al fini la, so si n ou pou retournen - nou pou *break* la akoz mon konnen *SBC* i annan son mesaz lanmor ki i pou bezwen pase, akoz sinon bann dimoun aze pou vremen *upset* avek mwan.

So nou pran en *break* la e letan nou retournen nou ava *debate on the proposal for the amendment*.

So, nou ava *adjourn* la e nou ava rezwenn 11:30. Mersi.

(BREAK)

MR DEPUTY SPEAKER

Bonzour tou Manm Onorab. *Welcome back* pou kontinyasyon nou travay pou ozordi. E devan nou depi bomaten nou pe konsider 2 Mosyon pou aksesyon Sesel avek *Customs Convention on the ATA. Carnet for temporary admission of goods* e osi pou ratifye *Convention on Temporary Admission*. Me avan *break*, loter Mosyon ti'n *move* en lamannman ki ase sibstansyel pou retir sa mo "ratifikasyon" e met "aksesyon".

E ti deza annan Manm ki'n segonde, donk i en kestyon prosedir. Akoz zot ti'n dir poudir i en lamannman ase sibstansyel, donk sa ki nou pe fer la prezan se permet annan lobzervasyon lo *either the procedure or merit of the amendment*, e alor mon pe envit okenn Manm ki annan komanter pou adres *the Floor* a sa moman. Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon pran laparol premyerman e mon krwar i enportan ki mon prefas mon largiman byen, pour ki mon pa ganny *misinterpreted* ankor.

Parey mon ti dir dan mon lentervansyon lo sa Mosyon, i annan son kote pozitiv, i annan son kote konsern, ki nou pa

santi Gouvernman in adres bann konsern.

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab Pillay...

HON SEBASTIEN PILLAY

Ler nou vin lo size spesifik...

MR DEPUTY SPEAKER

...wi *hold-on*, les mwan; *the question before the House*, la i sa lamannman – *not to go back to your original argument on the motion*. Me eski Lasanble i santi poudir prosedir i annord, nou bouze, nou pran en vot lo la ouswa nou oule koz lo merit sanz sa mo "ratifikasyon" pou met "aksesyon" *that is the question before the House. Proceed.*

HON SEBASTIEN PILLAY

Ankor enn fwa mersi Mr Speaker e mon'n not lenteripsyon ki mon'n gannyen ler mon'n prefas mon largiman. Ankor enn fwa mon dir rezon mon'n fer li se akoz, i konsern konteks deba ki nou pe fer.

Bann Manm ki'n entervenir lo nou kote latab in koz lo kote pozitiv e nou'n osi met konsern an relasyon avek sa Mosyon.

E prezan i fer ki sa Mosyon i en Mosyon ki annan en relevans, en lenportans pou pei.

Notwithstanding son lenportans nou'n eksprim bann konsern ki nou'n eksprimen vizavi sa ki Onorab Georges in term li koman - in servi mon term ki mon'n koz *protectionism* ki mwan mon krwar fermeman ladan, ki nou bezwen protez bann biznes lokal.

Lefe ki sa Mosyon i enportan pou pei, nou pe servi en prosedir *Standing Order* pou nou kapab amann li. Ler Onorab Georges in *move* sa lamannman ki in ti'n *move* bomaten, son lentansyon sete pou ki *the House* i konsider li koman en *simple amendment* e ki nou pa bezwen al dan sa prosedir ki la.

Me ler nou'n antre dan sa prosedir, Mr Speaker, ki ou'n otomatikman *kick-in* sa prosedir en lamannman, ou annan *Order 44* - e *Order 44* i dir ek ou koumsa, okenn lamannman pou en Mosyon, i bezwen ganny met an ekri avek Speaker.

Prezan i dir ou *provided* ki Speaker i kapab *in the cases of simple amendment waive this requirement*. Si i ti en *simple amendment*, Mr Speaker, nou pa ti pou bezwen en *motion for an amendment*, aköz *in this case then*, nou pa pou bezwen ganny rekour avek *Standing Order* pou fer sa lamannman.

Me lefe ki ou'n deside pou *kick-in* sa *process*, *then* nou pri avek *Order 44* ki dir nou - Onorab i annan 48erdtan pou li anmenn son lamannman. Prezan mon'n al regard dan presedans e dan 6enm Lasanble, nou ti annan en deba *similar* lo en lamannman lo en konvansyon ki ti vin devan Lasanble.

E mon'n not komanter Prezidan Larepublik, *then* ki ti *Leader* Lopoziyon nou ti annan en gran deba lo sa size ratifikasyon - lo sa mo "ratifikasyon" ek sa mo "aksesyon".

Pou nou fer ki sa prosedir ki proses ki nou pe fer i annord - mon krwar i pou annord pou nou demande ki *Order 44* i ganny sispann, pour ki Onorab i kapab *move* son lamannman, aköz i napa 48erdtan depi ki in *move* son lamannman.

Onorab i annan mazorite lo son kote, i a bezwen *move* pou li sispann *Standing Order* pou nou kapab fer sa lamannman.

An se ki konsern merit sa lamannman, *it has merit* aköz nou pa kapab fer sa proses ki nou pe fer san ki nou fer sanzman sa mo. So Lasanble pa kapab argimant lo son merit. *In fact* i en merit prosedir *rather*

than en merit substance in nature.

Without it nou pa kapab vot lo sa 2 Mosyon *as it is now*. Well, nou kapab vot lo li, me i pa pou pe donn menm *meaning* ki i sipoze donner. Alors mon krwar pou nou anliny ek prosedir, i pou bezwen annan sa lot prosedir. Akoz mon pa vwar vreman ki mannyer nou pou kapab al - san pran Lord 44 an konsiderasyon san *deal* avek sa size dan sa fason. So vwala mon lopinyon lo la, e mon ava regarde prezan ki mannyer Lasanble pou *proceed* avek sa lot prosis.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Mon krwar i pou en pwen tre valab ki Onorab in met devan nou, se ki *the way out is the suspension of Order 44* i kapab ganny kouver anba *Order 97* - si mon memwar i servi mwan byen. Onorab William ou ti'n endik-?

HON WAVEN WILLIAM

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon krwar sa ki in ganny dir la, vizavi sa *Order* e definitivman mon krwar i bezwen ganny sispann pou nou kapab *proceed*.

E mon war ki - *anyway* nou pe lanpayaz avek sa bann prosedir be i enportan. E mon

krwar i bann lesan ki nou pe aprann. E mon krwar se, i meyer ki nou sispann li *the Order 44 for us to proceed*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi. Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, efektifman Onorab Pillay i annan parfetman rezon, dan lafason ki i pe propoze. Ou ava rapel ki mon ti'n demann ou tret li koman en *simple amendment*, me le moman ki ou'n dir ki non, i pa en *simple amendment*, *then the only alternative* se pou sispann *Order 44*, pou permet ki sa Mosyon i kapab *proceed*; *notwithstanding* ki nou pa'n annan *48hours notice* ki'n ganny donner.

So, Onorab Pillay dan sa ka i annan 100 pousan rezon e mon siport li antyerman. Donk avek ou permisyon Mr Speaker, anba *Order 97(1)* mon demann ou permisyon – akoz mon bezwen demann ou permisyon – mon demann ou permisyon pou nou kapab sispann *Order 44* pou permet mwan fer en amannman ki pa en *simple amendment notwithstanding* ki 48erdan pa'n pase.

Under Order 97(2) mon bezwen donn ou en rezon, pou ou servi ou diskresyon si ou pou donn sa *or not*.

E rezon se ki sa se 2 aksesyon ki Lasanble dan son gran mazorite, sinon son totalite i an faver ki i ganny fer. Nou annan en problem ek lafason ki Lartik 64(4) Konstitisyon in ganny drafte ki pa permet en aksesyon, e ki permet selman en ratifikasyon.

Me si nou pas parey Onorab Pillay in sizere – si nou pas sa Mosyon pou ratifye, *it would be meaningless*, akoz i pa en size ratifikasyon, i en size aksesyon.

So, se pour sa rezon mon pe demann ou servi ou diskresyon *and grant leave for the motion to suspend Order 44*. Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. E 97(2) i koz *terms of a motion for suspension*. Savedir si i *motion for suspension*, we need a *secondment*. Onorab Willaim?

HON WAVEN WILLIAM

Mr Speaker, *gladly* mon pe segonn sa Mosyon, mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, mersi. *So, if it's a motion* mon krwar i annan *agreement*

lo tou lede kote pou *suspension*, mon pa krwar nou bezwen al – wi, non mon pe dir deba pou – . So, nou a pran en vot.

Alor pour Mosyon se, pou sispann *Order 44* anba provizyon 97(1), mon ava demann tou bann Manm ki an faver pou endike silvouple? Mersi.

Okenn Manm ki kont? Mersi. Mersi Madanm Clerk, vot lo *motion to suspend Order 44* ganny propoze par *Leader Lopoziyon* nou'n ganny nou 21 vot ki an faver, okenn Manm pa'n vot kont, me 10 Manm in abstenir, vot in pase. Mersi.

Avan nou pas lo vot Mosyon aprezan, Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Wi Mr Speaker, petet zis en pti koreksyon, lo Mosyon propoze par *Leader Zafer* Gouvernman.

MR DEPUTY SPEAKER

Mon'n dir *Leader Lopoziyon*?

HON SEBASTIEN PILLAY

Yes.

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, mon (*laughter*) mon ekskize pou sa e mon ti ava – *ok* demande nou rektifye lo *verbatim*, ki i propoze par *LGB*. Aprezan in ariv ler pou nou vot

lo Mosyon. Mon ti ava demann *LGB* pou relir, akoz son *text* in sanze, ki Clerk i kapab pran apre pou nou kapab fer byen dan *wording*. Mersi.

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, annefe ou pa ti tro *out of order* ler ou ti dir ki sa set en Mosyon *Leader* Lopozisyon, akoz se li ki'n fer sa propozisyon e mwan zis mon'n *encapsulate* son propozisyon dan en Mosyon.

Mr Speaker, mon Mosyon ozordi se pou amann sa 2 Mosyon ki devan nou tou lede amann zot dan menm fason. E sa se dan premye laliny, pou *delete* sa bann mo swivan;" *in accordance with Article 64(4) of the Constitution,* " e dan 2em laliny tou lede Mosyon pou *delete "ratify "* e pou *insert "accede to"* dan son plas.

E dan tou lede Mosyon son premye mo "*this*" prezan pou komans avek en *Capital "T" instead of a lower case "t"* dan en fason ki Mosyon No.1 i ava lir,

This Assembly resolves to accede to the Customs Convention on the A.T.A. Carnet for temporary admission of goods.

E Mosyon No.2, i ava lir,

This Assembly resolves to accede to the Convention on Temporary Admission.

Mersi.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Onorab Pillay?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, ou a note ki nou bezwen konsider merit sa lamannman osi dan konteks presedans ki nou ti'n etabli dan 6em Lasanble.

Enn bann eleman ki Onorab Georges i ava ankor enn fwa 100poursan dakor avek mwan, ki ti ganny egzize ki *Leader* Zafer Gouvernman i fer sa letan Onorab Charles De Commarmond, se ki i ti prezant en *rollout plan* pou bann konvansyon ki pe vin devan Lasanble.

Dan sa konteks nou pa'n ganny en *rollout plan* e se pou sa rezon ki malgre ki nou napa gran rezervasyon anver aksesyon avek Konvansyon *Istanbul*, nou annan rezervasyon, an se ki konsern *carnet* akoz baze lo bann largiman ki'n ganny avanse dan Rapor *IAC* e ki bann Manm lo nou kote latab zot in siport *adhésion* a *temporary admission*, i annan konsern ki

nou krwar i bezwen ganny adrese.

E la mon ti ava kontan ki lo kote Gouvernman, zot pa pran sa ki mon pe al dir dan en fason negativ. Nou annan en konsern nou dan lafason ki Gouvernman i angaz li dan konsiltasyon. E se sa ki pe donn nou serten rezervasyon an se ki konsern *carnet* e son lenplimantasyon e son landrwa kot i pou ganny enplimante.

Nou pou zis sit legzanp bann *levy* ki'n ganny entrodwi lo bann *tourism establishment* e prosis ki pe kontinyen ale, vini lo sa bann *levy* e ki manner sif i sanze, lekel ki pou enplimante, i sanze e finalman ler *meeting* in ganny fer, bann otelye in eksprim plizyer konsern. Be kan nou ti ganny lasirans - lasirans ganny donnen avek dan Lasanble par Vis-Prezidan ki ti'n annan konsiltasyon.

E menm serten dimoun ki dan sa Lasanble ki *attend* sa *meeting* ti eksprim son konsern lo konsiltasyon. Prezan Mr Speaker, ki mon le dir se ki, Onorab Georges pa'n donn nou en *rollout plan* an se ki konsern sa konvansyon - en keksoz ki li osi i krwar ladan.

E nou konsern i lo sa kote. E malgre ki i annan merit an relasyon avek sa lamannman,

sa ki nou, nou pa konnen se ki nou pa kapab zis vot en aksesyon, san ki nou konnen ki manner Gouvernman pou al enplimant son aksesyon.

E dan lefase, nou'n ganny plizyer biznesmenn Seselwa e plizyer kominote biznes Seselwa ki'n eksprim konsern lo bann aksesyon ki nou vote koman en pei, san ki nou konsider lenpak ki i kapab annan pou biznes lokal.

Mon met sa devan *mover* Mosyon, akoz mon lentervansyon taler petet in ganny mal enterprete. E mon'n ganny akize pou pa lir bann dokiman ki vin devan mwan - en keksoz ki tou dimoun ki konn mwan i konnen poudir mon pa pou zanmen pa lir en dokiman ki vin devan mwan.

E ki parey mon'n montre taler, mon konn tre byen prosedir Lasanble, e mon'n ed Lasanble pou nou ariv a sa moman ki Onorab Goerges in kapab *move* son Mosyon.

Mon apresye ki ou'n dir mwan mersi pou sa, e aksepte ki mon annan omwen en pti konesans lo sa ki pe pase dan Lasanble.

Parey mon'n dir pa pran li dan en fason negativ, me i zis bann pwen ed nou avan pli devan dan latolerans dan Lasanble. So, vwala nou

pwennvi lo la. E mon pa vwar rezon akoz nou bezwen kontinyen debat sa. Lasanble in pran en desizyon. *What we do now* i se ki nou vot lo sa bann lamannman *and then* nou a vot lo sa 2 Mosyon separeman. Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Mon not pwen ki ou'n dir. E an term konsiltasyon lo *tourism levy*, koman en dimoun ki swiv aktyalite, mon konnen poudir ti annan konsiltasyon ki ti fer lo Mahe, lo Praslin, lo La Digue.

Me parey labitid Seselwa zot pa partisipe. E yer swar lo *SBC Chairman SHTA* in konfirman poudir ti annan konsiltasyon, me *turnout* ti *very, very poor*. So, in annan lo sa zafer. Donk, Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, mon remersye Onorab *Leader* Lopoziyon pou son parol. Annefe mon remersye li pou sanzman ton apre *break* konpare avek avan. E mon krwar, nou ava konpran akoz nou ti al dan en direksyon avan e la nou pe al dan en nouvo direksyon.

Mon zwenn li pa lo sa kritik, ki nou pa'n donn en

rollout plan dan sa *motion for accession*, me mon zwenn li lo nesese annan en *rollout plan* e en *budget implication* dan sak konvansyon, me osi dan sak Lalwa ki nou pase.

Ou ava rapel Mr Speaker, tel parey *Leader* Lopoziyon i ava rapel, ki dan dernyen *Bills Committee* dan 6em Lasanble, kot nou ti Manm, nou ti'n fer kler ki dezormen sak Lalwa ki vin devan nou Lasanble, i bezwen *according to best Commonwealth practice* ki pe ganny adopte dan bokou pei *Commonwealth*, i bezwen vin avek en *rollout plan* e en *budget implication*.

Sa i absoliman esansyel pou permet Lasanble ler i vot lo en Lalwa, oubyen ler i vot lo rektifikasyon, oubyen en aksasyon en lobligasyon enternasyonal, annan devan li tou bann eleman ki nesese.

Mon fer en lot lapel la koman mon la ozordi avek *Bills Committee* e avek *International Affairs Committee* pou zot ler zot prepar zot rapor pou vin devan Lasanble, fer sir ki i annan dan sa rapor en *rollout plan* avek en *budget implication* pou ki Lasanble i ava ganny konpletman enformen.

E mon ava pran ankor 1 minit Mr Speaker, pou montre ki mannyer sa i esansyel. 2

semenn pase mon ti asiste en konferans lo *Debt Restructuring* Lafrik, ki ti pran plas *Zambia*. E en delege apre lot, ti fer menm komantr e zot dir ki zot pei l'Egzekitiv dan zot pei, in ale in al siny en kantite *loan obligations* – en kantite *debt obligations* pou fer en kantite keksoz.

Zambia li menm li en nouvo erport *Lusaka*, en nouvo erport *Livingston* e prezan pa kapab peye. E popilasyon ki ganny reprezante par Lasanble, pa konn nanryen ladan. Ler i annan sanzman Gouvernman ki zot *find out* ki sa egzaktman ki sa ki'n arive.

Erezman isi, nou napa sa probleman. Nou annan en *Public Finance Management Act* ki met en *debt ceiling*. E se nou koman en Lasanble ki bezwen *increase* sa *debt ceiling* oubyen ki bezwen annan en *droit de regard*.

Donk, nou isi nou annan sa e nou annan FPAC ki kapab tenir nou. Me i enportan parey sa bann pei in fer resorti, ki a nenport ki moman, Lasanble i ganny demande egzaktman parey nou fer ler nou ratifye en trete, ki nou *ratify* okenn *loan* ek *debt obligation* ki Gouvernman i pran, pour ki nou koman reprezentan Lepep, nou fer sir ki en Gouvernman

pa al andet nou pei, ki pli tar Lepep pou bezwen peye.

Donk, sa pwen ki Onorab *Leader* Lopoziyon in fer, i rezwenn bann pwen ki nou ti fer toultan. E mon krwar as *Assembly best practice*, sa set en keksoz ki nou bezwen pran o serye dezormen.

E lo mon kote mon kapab donn sa Lasanble, mon garanti ki mon pou *take* sa *up* avek sa Gouvernman ki mon reprezante isi. Mersi Mr Speaker.

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Donk, in ariv ler prezan pou nou vot lo sa 2 Mosyon – wi 2 Mosyon *as amended*. *Oh, we have to on the amendments first?* Ar, wi vot ki nou'n fer avan sete *for suspension*. Donk, prezan savedir nou ava pran 2-. Premyer nou ava vot lo premye Mosyon *as amended*. *Yes-yes* mon pe zis mal dir.

So, nou pe vot lo lamannman *for the 1st motion*. So bann Manm ki an faver? Mersi. Okenn Manm ki kont? Mersi.

Ok, donk, premye vot *motion to amend the 1st motion moved by LGB*, i annan 21 vot an faver, napa person ki'n vot kont e i annan 10 Manm – wi *for the first one*. *Ok?*

Ok nou –.

(Off-Mic)

MR DEPUTY SPEAKER

Ok, son kote latab dakor pou aksepte son vot koman en *abstention*. So, nou annan nou 21 vot an faver lo sa lamannman pou premye Mosyon, 10 *abstention* – 0 vot kont, alor lamannman lo premye Mosyon in pase.

Prezan nou pou pran vot lo vot pou lamannman lo 2enm Mosyon, table par *LGB*. Tou bann Manm ki an faver, endike silvouple? Mersi. Okenn Manm ki kont? Mersi.

Mersi Madanm Clerk. Donk, rezilta lo vot lo Mosyon pou amann 2enm Mosyon table par Dirizan Zafer Gouvernman, i annan 21 Manm ki'n vot an faver, okenn Manm pa'n vot kont e 10 Manm in *abstain*, donk, sa lamannman i ganny laprouvasyon Lasanble Nasyonal. Mersi.

Donk, prezan la nou pou vot lo sa 2 Mosyon *as amended*.

Premye Mosyon ki nou pe al vot lo la *as amended*;

This Assembly resolves to accede to the Customs Conventions on the A.T.A. Carnet for temporary admission of goods. Tou Mank ki an faver silvouple endike? Mersi.

Okenn Manm ki kont? Mersi. Vot lo premye Mosyon *as amended* i annan 21 vot an faver, napa vot kont e i annan 10 abstansyon. Savedir Mosyon pou aksesion in pase.

2enm aprezan i lir koumsa – Mosyon *as amended*;

This Assembly resolves to ratify the Convention on Temporary Admission.

Tou bann Manm ki an faver silvouple endike? Mersi. Okenn Manm ki kont? Mersi.

Rezilta lo vot pou 2enm Mosyon *as amended*, i annan 21 Manm ki'n vot an faver, okenn Manm pa'n vot kont, e 10 Manm in *abstain*, donk, sa Mosyon in pase. Mersi.

Sa i fer ki nou'n ariv a lafen nou sesyon travay pou ozordi. Ti napa okenn lezot item lo azanda. *ABC* pe zwenn 1:15 e alor mon a remersi tou bann Manm pou zot partisipasyon e piblik ki'n pe swiv nou.

Me avan nou ale ozordi, i annan en Manm Lasanble ki ganny son laz. Se Onorab Rosy Bistoquet, mon ava dir ou bonn fer lanniverser e mon ti a demann bann Manm Lasanble pou zwenn mwan pou felisit li pou son *birthday* ozordi.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Onorab Georges?

HON BERNARD GEORGES

Mersi Mr Speaker. Mr Speaker, avan ki ou *rise*, mon ti a kontan zis pran laparol pou dir 2 mo lo en lot lazournen ki nou pe selebre ozordi e ki sa Lasanble i siporte e sa se *Mangrove Day*.

Parey nou tou nou konnen, Lasanble in adopte sa morso delo sale, sa morso lagon deryer nou *building* e nou'n adopte sa morso mangliye la.

E ozordi mon ti a kontan felisit *staff* Lasanble komansman par Clerk ek tou son *staff* anba li, ki zot in revaloriz sa zour.

E dan *Lobby*, zot in menm fer en pti kwiz pou angaz tou bann Manm. Nou annan 2 minit pou nou partisip dan sa kwiz, akoz i fermen 12. Donk, mon pou ankouraz tou dimoun pou *take part* e ankor enn fwa remersye tou *staff* Lasanble e dir zot ki nou osi nou siport *Mangrove Day*. Mersi.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Mersi Onorab. Onorab *Leader* Lopozisyon?

HON SEBASTIEN PILLAY

Mr Speaker, mon krwar mon pou rezwenn avek mon koleg

pou felisit bann *staff* Lasanble. Mon note ki Deputy Clerk i enn bann dimoun ki - manman - ekstrememan aktif avek sa prosesis e menm organiz bann sesyon netwayaz ki ti arive, ki ti ganny partisipe par bann Manm Lasanble. Mon ankouraz lezot Manm pou partisip dan sa bann aktivite ler i arive, *regarding* netwayaz Lasanble sirtou sa *area* ki devan kot nou.

E mon konnen Onorab Georges in fini met sa bann non bann *mangroves* sanmenm sa i pe dir nou, nou annan 2 minit akoz probableman i riske in fini met son bann – in fini organize pou li ganny sa kwiz.

Me mon le felisit *staff* Lasanble pou zefor ki zot mete, e mon swete ki zot kontinyen met sa zefor pou zis *provide* bann lezot keksoz, ki nou kapab fer, pa zis vin fer travay dan Lasanble, me bann lezot eleman ki Manm Lasanble i devret angaz zot avek.

So mersi bokou Sekretarya Lasanble, *staff* Lasanble e Madanm Deputy Clerk ki met en kantite zefor ladan. Mersi Mr Speaker.

(APPLAUSE)

MR DEPUTY SPEAKER

Bon, mersi le 2 *Leaders* pou zot parol ankourazan e mwan osi

mon swet tou de bon *the EPIC Team* pou sa travay ki zot pe fer ki en legzanp pou bann lezot lenstitisyon, ki kapab swiv legzanp Lasanble.

Donk, nou'n ariv a lafen nou sesyon travay pou ozordi. Nou pou rezwenn Mardi bomaten, me pa oubliye ki nou annan 2 levennman enportan; dabor demen *jeudi Symposium* kot Lakour Siprenm – i en levennman Lasanble Nasyonal.

Nou pou annan bann *guests* ki pou vini, donk, vreman i ti pou fer plezir Speaker, si tou Manm – mon konnen *US* normalman zot *caucus* i dan Zedi, me mon ti ava enplor zot pou fer en zefor.

E apre i annan Resepsyon ki pou osi kot Lasanble; sa i Vandredi. E ankor i annan dimoun ki pe sorti an deor i pou en pe mal ki si – *unless* i pou rezon malad; konmsi i annan *guest* ki nou'n envite e i annan labsans parmi nou bann Manm.

Dress code, Sekretarya ava kominik avek zot dan group Lasanble. I sipoze *smart casual*. Pou Resepsyon - *smart casual* e demen i formel – *ok?* *Assembly attire* pou *Symposium* demen e pou Resepsyon i *smart casual*.

Donk, mersi e nou ava war demen Zedi.

(ADJOURNMENT)